KØBENHAVNS KOMMUNE
Socialforvaltningen

NOTAT

Til Socialudvalget

25-03-2009

Sagsnr.
2009-34344

Dokumentnr.
2009-176792

Sagsbehandler
Hannah I P Wilson

Oversigt over høringssvar på Rammeplan for Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge.

Følgende er en oversigt over de høringssvar, som MR Børn har modtaget i forbindelse med den administrative høring af Rammeplanen for Københavns Kommunes strategien for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge. Der er indledningsvist lavet en opsummering af høringssvarene for at gøre de mange gode bemærkninger og forslag nemmere at overskue. Opsummeringen indeholder ikke de mange meget positive tilkendegivelser over for rammeplanens indhold.

Herefter følger høringssvarene i deres fulde længde.

Der er modtaget høringssvar fra følgende:

- Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
- Børnefamilieafdelingen i Odense Kommune
- Socialforvaltningens Mål- og rammekontor for udsatte
- U-TURN – Københavns Kommunes Socialforvaltning

Mål- og rammekontor for børnefamilier

Bernstorffsgade 17
1592 København V

Telefon
3317 3531

Telefax
3317 3236

E-mail
LA08@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009683014

www.kk.dk

- Behandlingshjemmet Kokkedal
- Børnesagens Fællesråd
- Børns Vilkår
- Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade (LMS)
- Foreningen af Danske Døgninstitutioner for børn og unge
- Københavns Kommunes Børne- og Familieinstitution
- De faglige organisationer (Fælles høringssvar fra SL Storkøbenhavn, Forstanderklubben KKE, LFS, HK-SOF, DS-SOF og Dansk Psykologforening-SOF)
- Børne- og Ungdomsforvaltningen, Kontor for Støtte, Rådgivning og Sundhed
- Socialforvaltningens Drifts- og Udviklingskontor for Udsatte
- TUBA – (Terapi og Rådgivning for unge der er børn af alkoholmisbrugere)
- Akutinstitutionen Frederiksholm
- Forældrelandsforeningen (FBU)
- Karin Kildedal (Lektor ved Århus Universitet)

Opsummering af høringssvar

HØRINGSSVAR FRA BESKÆFTIGELSES – OG INTEGRATIONSFORVALTNINGEN

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i Københavns kommune anbefaler, at Strategiens fem fokusområder suppleres med yderligere fokus på børn og unge med anden etnisk baggrund. Behovet for dette særskilte fokus, påpeges det, understøttes af Tine Egelund forskning på området.

ANGÅENDE FØRSTE FOKUSOMRÅDE: UDVIKLING AF METODER, ANSVARLIGHED OG EVIDENS.

Mht. effekstyring på området for udsatte børn og unge ser Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen frem til mulighederne for at styrke samarbejdet med Socialforvaltningen omkring erfaringsudveksling og metodeudvikling. Konkret peges der på muligheden for, at de overordnede effektkrav, der måtte blive vedtaget i forbindelse med rammeplanen, kan indgå i Tryghedsindekset og/eller Integrationsbarometret, hvor det er relevant. - På Integrationsbarometret, især, hvis opgørelserne af effekter kan foretages særskilt for børn og unge med hhv. ikke-dansk etnisk herkomst/dansk etnisk herkomst.

Yderligere skriver Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, at de ser en mulighed for at understøtte socialforvaltningens indsats med følgende initiativer:

1. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen træder ind i SSP+ samarbejdet og vil der sammen med bl.a. Socialforvaltningen arbejde på at forbedre det kriminalpræventive arbejde i København.
2. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har i budgetaftalerne 2008 og 2009 fået tilført midler til at udvikle en samlet indsats for fritidsjob i København. Denne indsats betyder bl.a. at der tilvejebringes 60-70 nye kommunale fritidsjobstillinger bredt fordelt blandt Københavns Kommunes Institutioner.
3. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen er bl.a. sammen med Børne- og Ungdomsforvaltningen involveret i "Ungdomsuddannelse til Alle".

HØRINGSSVAR FRA BØRNEFAMILIEAFDELINGEN I ODENSE KOMMUNE

ANGÅENDE SPROGBRUG

Forslag til ændring i sprogbrug: I rammeplanen skrives flere steder at børn skal ”fastholdes” i almensystemet, men, foreslås det, ” ”inkluderes” eller ”rummes” kunne være alternativer”.

HØRINGSSVAR FRA MR UDSATTE

MR Udsatte har følgende konkrete forslag til ændringer i rammeplanen.

S.2, "Målgruppe", 2. afsnit:
I oversigten over hvordan børnenes problemer kommer til udtryk foreslår MR Udsatte, at der tilføjes et yderligere punkt: "Manglende mulighed for at deltage i aktiviteter i fritidsliv og skole".
Baggrunden er, at det ville være godt med en indikator på isolation af økonomiske eller beslægtede årsager. Sådanne udbredte problemstillinger er centrale i forhold til de politiske mål om at "Børn og unge lever et aktivt fritidsliv" samt "..."gode relationer til familie/netværk".

S.3, "Tilbud om støtte til børn og unge, der bor hos forældrene"
Under de tilbud der nævnes, kunne det også være relevant at nævne, at Center for krisecentre har en børnepsykolog tilknyttet, der yder samtaler til børn over seks år, der tager ophold på kvindekrisecentre.

S. 4, "Lokalt forebyggende arbejde", første afsnit
Vi foreslår, at ".vi deltager i SSP-samarbejdet og samarbejder med forskellige lokale projekter fx i udsatte boligområder" erstattes med "...vi deltager i SSP-samarbejdet, medvirker til boligsociale helhedsplaner, der i høj grad retter sig mod børn og unge, i en lang række almene boligområder og samarbejder med forskellige andre lokale projekter."

S. 9-12 om 1. indsatsområde: "Udvikling af metoder, ansvarlighed og evidens"

MR Udsatte er grundlæggende enig i dette indsatsområde, men savner en præcisering af, at SOF samtidig skal sikre den fortsatte kreative metodeudvikling, så forvaltningen ikke kun benytter de metoder, der pt. er de bedst dokumenterede, men samtidig sikrer, at der er fokus på fortsat udvikling af endnu bedre metoder.

S. 22, "4. Fokusområde: Hurtig og insisterende indsats i forhold til uroskabende unge", 1. afsnit
Vi foreslår at "Derudover deltager SOF i det tværfaglige SSP-arbejde..." efterfølges af "og i de boligsociale helhedsplaner, hvoraf

langt størstedelen har projekter rettet mod børn og unge".

S. 22, "Problemet", 1. afsnit
Her ville det være relevant at tilføje, at der tidligere nogle gange går for lang tid, før SOF opdager, at en ung er involveret i et kriminelt miljø. Den øgede screening, der fremgår af forandringsteorien, er en del af svaret på denne udfordring.

S. 23 "Forandringsteorien", 2. afsnit
Det ville være en fordel i denne kontekst, hvis vi udover at intensivere gadeindsatsen også intensiverer det tværfaglige samarbejde med andre aktører, der har kontakten til de unge, særligt BUF, medarbejdere i de almene boligorganisationer mv. - både i forhold til screening og i forhold til den konstruktive og vedholdende kontakt til de unge og deres familier.

S. 25, "Resume", 1. afsnit, 2. dot
"udvidelse af det tværfaglige samarbejde på enkeltsagsniveau" foreslås ændret til "udvidelse af det tværfaglige samarbejde i screeningen og på enkeltsagsniveau".

HØRINGSSVAR FRA U-TURN

ANGÅENDE SPROGBRUG

U-Turn, skriver at ”en lettere gennemskrivning af rammeplanen i et mere tilgængeligt sprog kan lette vejen i det videre konkretiseringsarbejde, der i stor udstrækning skal udføres af socialfagligt personale, som også gennem denne proces skal opleve ejerskab til planen”.

Beskrivelser af ”kriminelle og ”kriminalitetstruede unge”, bør ændres til, ” unge der har været involveret i kriminalitet” og” unge der er kriminalitetstruede ”. Derved, skriver de, undgås at stemple de unge.

Forslag til side 2/3 under ”Børnenes problemer kommer fx til udtryk gennem: ” Bør der tilføjes
” Tidligt og stort forbrug af rusmidler” - eller alternativt: ” psykiske problemer og misbrug”.

U-Turns hjemmeside skal ændres til: www.uturn.dk

ANGÅENDE 4. FOKUSOMRÅDE: TIDLIG OG INSISTERENDE INDSATS I FORHOLD TIL UROSKABENDE UNGE.

U-Turn fremhæver at der i forhold til de uroskabende unge bør foregå

samarbejde på tværs af forvaltningerne.

Derudover skriver U-Turn, at det bør fremhæves, at vi faktisk i Københavns Kommune også forskningsmæssigt har viden om (ikke kun erfaringsbaseret viden), at fastholdelse i arbejde er en væsentlig faktor i både forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet jf. rapport fra Center for Forskning i Socialt Arbejde: Når de udsatte bliver ansatte 2003 – evaluering af spydspidsen.

HØRINGSSVAR FRA BEHANDLINGSHJEMMET KOKKEDAL

Det anbefales, at der i rammeplanen medtænkes et langsigtet "familien-under-et" tilbud. Dvs. en foranstaltningsform, der sigter på:

At barnet/børnene forbliver sammen med sin familie

At familien samlet tilbydes en bolig og involveres i dette levested

At familierne herved integreres i et lokal netværk via faglig bistand sammen med ligestillede, på en lokalitet, hvor der opsøgende sker et supplement til omsorgen for børnene praktisk, fysisk, socialt og mentalt i familiens bolig, hvor der, i de perioder, hvor forældrekapaciteten er undsat, er et særligt opsyn og døgntilbud til børnene.

At børnene på denne måde sikres et supplement til familiens omsorg og samtidig bevarer tilknytningen til daginstitutioner og skole gennem barndom og ungdom.

HØRINGSSVAR FRA BØRNESAGENS FÆLLESRÅD

Finder at et væsentligt fokusområde bør inkludere, nemlig: Strategisk bekæmpelse af misbrug af rusmidler og tidlig prostitution blandt børn og unge.

ANGÅENDE FØRSTE FOKUSOMRÅDE: UDVIKLING AF METODER, ANSVARLIGHED OG EVIDENS.

Børnesagens Fællesråd har overordnet det synspunkt, at metoder der anvendes over for udsatte børn og unge skal være vidensbaseret, men anbefaler at metoderne tilpasses den enkeltes behov og udviklingspotentiale. Derfor anbefales det, at der anvendes en

mangfoldighed af metoder i arbejdet med de udsatte børn og unge, frem for at det ensidigt foregår efter evidensbaserede programmer.

Desuden anbefales, at der udvikles etiske spilleregler, som sikrer en systematisk inddragelse af børn og forældre ved brugen af screeningsværktøjer til sporing af sociale vanskeligheder.

ANGÅENDE.4. FOKUSOMRÅDE. HURTIG OG INSISTERENDE INDSATS I FORHOLD TIL UROSKABENDE UNGE.

- Anbefaler et styrket tværfagligt samarbejde i de lokale bydele med inddragelse af civilsamfundet og erhvervslivet.
- Mener der bør anvendes en mangfoldighed af metoder over for målgruppen "de uroskabende unge", og påpeger at programmer som MST ikke kan stå alene.

ANGÅENDE 5. FOKUSOMRÅDE: STYRKELSE AF ANBRINGELSESVIFTEN

Anbefaler udviklingen af en flex-plads ordning, hvor børn og unge sikres kontinuitet i anbringelsesforløbet ved tilknytning til såvel familiepleje som institution, og hvor institutionen står for rådgivning og specialisthjælp til såvel den anbragte som familieplejen.

HØRINGSSVAR FRA BØRNS VILKÅR

FORSLAG TIL 2. FOKUSOMRÅDE – BEDRE MYNDIGHEDSARBEJDE

Med henvisning til Dansk Socialrådgivnings anbefaling, vurderer Børns vilkår, at det vil kunne styrke arbejdet med at omsætte rammeplanen til konkret handling, hvis socialforvaltningen sætter et tilsvarende loft over antallet af sager for den enkelte sagsbehandler ansat i kommunen. (30 –35 sager)

Børns vilkår ser gerne, at rammeplanen mere eksplicit og med større vægt beskriver, hvordan arbejdet med at sikre sig barnets rettigheder gennemføres: Både i forhold til at sikre medarbejderne viden om barnets rettigheder i lovgivningen og i forhold til at sikre de formelle retskrav. Børns vilkår ser gerne, at der bliver udviklet indikatorer direkte målrettet dette punkt.

Børns Vilkår mener, at rammeplanen i større grad skal indeholde tiltag og elementer, der styrker faglighed, viden og kompetencer i arbejdet

med de udsatte børn og unge.

Børns Vilkår anbefaler, at Socialforvaltningen sætter som målsætning, at alle sagsbehandlere, der arbejder med sager om udsatte børn og unge efter reglerne i Serviceloven inden for de næste 3-4 år gennemfører en diplomuddannelse om børn og unge eller en tilsvarende efteruddannelse, der netop er målrettet arbejdet med udsatte børn. Herefter bør det være et krav, at alle sagsbehandlere, der arbejder med børnesager, har en sådan uddannelse.

Børns vilkår anbefaler, at socialforvaltningen indarbejder målsætninger for løbende opfølgning på anbragte børn og unge i rammeplanen.

Børns Vilkår ser gerne, at i forbindelse med evalueringen af indsatsen for udsatte børn og unge, at børnenes og de unges perspektiv i højere grad inddrages.

I forhold til handling ved en uafsluttet paragraf 50 undersøgelse, anbefaler Børns vilkår, at socialforvaltningen i rammeplanen nærmere udfolder kommunens strategi for foranstaltninger inden gennemførsel af en undersøgelse, når særlige vilkår gør sig gældende.

ANGÅENDE 4. FOKUSOMRÅDE: HURTIG OG INSISTERENDE INDSATS I FORHOLD TIL UROSKABENDE UNGE

Børns Vilkår, savner at Socialforvaltningen i rammeplanen redegør for, hvordan den vil gøre målrettet brug af mulighederne for at tilbyde unge efterværn efter det fyldte 18 år.

Børns vilkår anbefaler i den forbindelse, at socialforvaltningen i rammeplanen uddyber en strategi for, hvordan den for alle unge i godt tid inden den unge fylder 18 år, sammen med den unge, lægger en strategi for en god overgang til voksenlivet – i nødvendigt omfang gennem brug af efterværn.

ANGÅENDE 3. FOKUSOMRÅDE. TIDLIG INDSATS I FORHOLD TIL UDSATTE BØRN OG UNGE.

Børns Vilkår ser gerne, at socialforvaltningen i rammeplanen formulerer målsætninger for tværsektorialt samarbejde om en tidlig indsats overfor socialt udsatte børn og unge. Samarbejdet bør blandt andet rette sig mod at klæde det pædagogiske personale i dagtilbud og skoler på til at identificere og håndtere udsatte børn og unge, herunder håndtering af såvel barnet, dets familie og håndtering af kontakten til myndighederne, f.eks. i forhold til af udarbejde underretninger med

videre.

HØRINGSSVAR FRA LANDSFORENINGEN MOD SPISEFORSTYRRELSER OG SELVSKADE (LMS)

SPROGBRUG

Mener at en afklaring af brugen af begreberne, som bruges mange steder i rammeplanen muligvis er nødvendig. Det gælder ordene "udsatte børn og unge", "sårbare unge", "socialt sårbare børn og unge" og "børn og unge med særlige behov". De mener, at det kunne være rart med en præcisering. Et argument herfor lyder;" Ikke mindst fordi omgivelserne og andre interessenter, måske har hver deres definition. Især hvis man overfører begreberne til voksenområdet."

LMS skriver, at de i rammeplanen især savner stillingtagen til selvskade, men også spiseforstyrrelser og planer herfor. De påpeger, at nye tal viser, at hver 5 pige i gymnasiet har skadet sig selv, og at næsten det samme tal er gældende for folkeskolernes ældste klasser (Disse tal stammer fra en undersøgelse for Center for Selvmordsforskning).

De foreslår derfor, at der iværksættes en tidlig indsats ved oplysning på skoler og uddannelsessteder. Denne indsats skal ikke handle om selvskade i sig selv, men mere bredt handle om selvværd.

HØRINGSSVAR FRA FORENINGEN AF DANSKE DØGNINSTITUTIONER FOR BØRN OG UNGE

ANGÅENDE 4. FOKUSOMRÅDE: HURTIG OG INSISTERENDE INDSATS OVER FOR UROSKABENDE UNGE

Det påpeges, at når der specifikt tales om, at implementere flere af de tiltag, som vi ved virker for målgruppen, så tager Danske Døgninstitutioner visse forbehold. For, skriver de, uden bedre og grundigere myndighedsarbejde, og ordentlighed i de foranstaltninger, der iværksættes, "så kan det hele være lige meget".

Her henledes opmærksomheden på "stadiondrabet" fra Aalborg, hvor det anføres, at den unge drabsmand havde været tilknyttet et MST forløb, men at dette kun inkluderede få samtaler med hans mor – og næsten ingen samtaler med ham, og alligevel konkluderede rapporten, at han var "færdigbehandlet".

Dette leder til følgende anbefaling fra Danske Døgninstitutioner. De støtter tanken om systematisering, standardisering, screening og kortlægning af området og de forskellige aktører. Men, skriver de,

”forventer at man fortsat prioriterer og magter at se den enkelte unge, og at evidensbaserede programmer som for eksempel MST bruges når der er faglige og ikke kun standardiseringsmæssige grunde herfor.”

HØRINGSSVAR FRA KØBENHAVNS KOMMUNES BØRNE – OG FAMILIEINSTITUTION

ANGÅENDE FØRSTE FOKUSOMRÅDE: UDVIKLING AF METODER, ANSVARLIGHED OG EVIDENS.

Der advares imod, at man ukritisk overfører resultater fra udenlandske forskningsbaserede programmer til et dansk system, idet, skriver de, man ikke umiddelbart kan overføre programmer udviklet til en bestemt målgruppe til en anden kontekst.

ANGÅENDE 2. FOKUSOMRÅDE: BEDRE MYNDIGHEDSARBEJDE/ TIDLIG INDSATS

Københavns Børne- og Familieinstitution ser mange eksempler på sager, som klart bærer præg af, at der tidligere i barnets liv har manglet vilje, mod eller økonomi til at iværksætte den nødvendige foranstaltning. I særdeleshed, skriver de, er der stor tilbageholdenhed med den helt massive indsats, selv om det drejer sig om familier som har store egne psykosociale vanskeligheder, som er kendt af systemet. Det påpeges derfor, at det er den massive tidlige indsats, som kan have stor behandlingsmæssig effekt for barnet/familien og dermed også for samfundsøkonomien.

ANGÅENDE 3. FOKUSOMRÅDE: TIDLIG INDSATS I FORHOLD TIL UDSATTE BØRN.

Det anbefales at læger, jordmødre, sundhedsplejersker, pædagoger i daginstitutioner (særligt vuggestuen) og lærere, ikke alene skal kunne identificere begyndende mistrivsel, men også modtage undervises i, hvornår og hvordan der skal skrives underretninger.

Yderligere påpeges det, at den tidlige indsats i udsatte familier helst skal begyndes allerede i graviditeten. Som de skriver; ”hvor der er meget at vinde ved at arbejde med den ”mentale graviditet”, tilknytningen til det ufødte barn og den fremtidige familie”.

ANGÅENDE 5. FOKUSOMRÅDE: STYRKELSE AF ANBRINGELSESVIFTEN

Københavns Kommunes børne- og Familieinstitution, finder det

unuanceret at postulere i rammeplanen; "at mange anbragte børn og unge ikke opnår de samme muligheder for trivsel og udvikling som deres jævnaldrende og klarer sig markant dårligere". De argumenterer i den forbindelse for, at der ikke er angivet noget, der bevidner om det er institutionsanbringelsen, eller om det er en for sen indsats, der er årsagen til dette dårlige resultat.

Københavns Kommunes Børne- og Familieinstitution, fremfører i forlængelse af strategien, at de er fortalere for at nedbryde skellene, således at der kan komme et langt tættere samarbejde mellem f.eks. behandlingsinstitution og familiepleje. Det kunne f.eks. være et barn der efter endt institutionsophold fortsætter i ambulant behandling i den kendte kontekst. Eller en fortsat kontakt mellem plejefamilie og institution med mulighed for rådgivning eller supervision, hvilket anføres vil kunne forebygge sammenbrud i anbringelserne og bedre forældresamarbejdet.

Københavns Kommunes Børne- og Familieinstitution har følgende konkrete forslag til initiativer, som strategien kan indeholde:

En udvidelse af det nuværende tilbud til udsatte børn og unge og deres familier om parallelanbringelse eller en udbygning af det lejlighedsarbejde, der allerede foregår på Københavns Kommunes Børne- og Familieinstitution.

Et opgangsfællesskab, eller kollegium, hvor der er tilknyttet nogle kontaktpersoner og en socialrådgiver, evt. en fast tilknyttet uddannelsesvejleder.

Initiativer som er netværkskabende for unge sårbare familie

Sammenhæng i udvikling af familiebehandlingstilbuddet i København. Herunder en afklaring af, hvor arbejdet skal varetages af en familiekonsulent lokalt, og hvornår problemerne i en familie er af en sådan karakter, at den skal henvises til den ambulante afdeling i vores institution, som kan yde en mere massiv tværfaglig indsats.

Oprettelse af et mere fleksibelt "børnehus", som vil kunne tilbyde aflastning ved spidsbelastning i familien.

DE FAGLIGE ORGANISATIONERS FÆLLES HØRINGSSVAR

Det anføres, at det skal sikres at planen i højere grad er i overensstemmelse med de økonomiske ressourcer, politikerne ønsker at prioritere området med.

Der er tilslutning til de overordnede politiske mål, men de faglige organisationer foreslår at der i delmålene lægges mere vægt på det undervisningsmæssige aspekt. Som de skriver:

" Det er vor opfattelse at den særlige undervisningsopgave der løses på de dagbehandlende tilbud, og på de interne skoler på en række døgninstitutioner, bør have en mere fremtrædende placering i de oplistede delmål på linie med delmålene omkring sundhed og fritidsliv."

ANGÅENDE FØRSTE FOKUSOMRÅDE: UDVIKLING AF METODER, ANSVARLIGHED OG EVIDENS.

De faglige organisationer mener, at det kræver mange ressourcer at teste udenlandske programmer "der er mere eller mindre evidensbaseret i en anden kultur, end den de nu skal fungere under". Derudover mener de, at erfaringer peger på, at det skulle være muligt at opnå de samme resultater, ved at udvikle de eksisterende tilbud. Det betyder dermed ikke, skriver de, at de faglige organisationer er afvisende overfor, at det er muligt at lære fra andre kulturer, men finder det er en meget kompliceret sag, direkte at overføre hele programmet fra f.eks. USA, ind i en Dansk sammenhæng.

Således skriver de: "at der i stedet for indførelse af flere "store og komplicerede effektmålingssystemer" som det er tvivlsomt at områdets praktikere kan bruge til noget, sættes mere fokus på den løbende opsamling og evaluering af resultaterne af de metoder og praksisser der i dag anvendes på centrenes institutioner.

Konkret foreslås, at der iværksættes et udviklingsarbejde, som har til formål at revidere det i dag anvendte handle- og udviklingsplan koncept, så det i højere grad bliver et samarbejdsredskab, der kan anvendes aktivt af myndighedscenter, anbringelsescenter og de anbragte børn og unge. De foreslår, at det designes på en sådan måde, at det kan anvendes til løbende at evaluere effekterne af de konkrete anbringelsesforløb, og derved bedre kan bruges til at korrigere og ændre indsatsen i forhold til det aktuelle behov.

ANGÅENDE 2. FOKUSOMRÅDE: BEDRE MYNDIGHEDSARBEJDE

Der påpeges igen et behov for tilførsel af ressourcer, da de enkelte socialcentre i stort omfang har svært ved at løse de aktuelle opgaver. Det hævdes, at de massive besparelser på socialcentrene, " ikke indstiller de optimale forslag til foranstaltninger, men billigere løsninger. Dette modstrider, hævdes det, derfor intentionerne om at hæve den faglige udvikling af kvaliteten i arbejdet, hvilket derimod skal sikres med flere medarbejdere, kompetenceudvikling, og mulighed for

udvikling af samarbejdet med samarbejdspartnere.

ANGÅENDE 3. FOKUSOMRÅDE: TIDLIG INDSATS I FORHOLD TIL UDSATTE BØRN

De Faglige Organisationer støtter op om socialforvaltningens initiativer på området, men anbefaler, at der arbejdes for, at det bliver lettere at kontakte de sociale myndigheder f.eks. ved at der bliver tilknyttet socialrådgivere til daginstitutionerne og sundhedsplejen.

ANGÅENDE 4. FOKUSOMRÅDE: HURTIG OG INSISTERENDE INDSATS I FORHOLD TIL UROSKABENDE UNGE

Det anbefales, at der sættes mere ind på at udvide det tværfaglige samarbejde forvaltningerne imellem, og på at opbygge procedurer og samarbejdsformer lokalt, der matcher de lokale behov.

Mere konkret anbefales det, at der indgås samarbejdskontrakter, der sikrer at unge på vej ud af børne/familieteamets regi, bliver taget hånd om i såvel socialforvaltningens voksenteam som BIF, hvis det skønnes, der er behov for det.

De faglige organisationer er enige i, at der gøres et rigtigt godt stykke arbejde på gadeplan, men finder samtidig at der er behov for at opkvalificere dette arbejde. Dette skal gøres, vurderes det, ved at etablere et fagligt miljø omkring kontaktpersonerne. I den forbindelse foreslås det, at anvende fuldtidsmedarbejdere til opgaven og så reducere antallet af medarbejdere.

Derudover anbefales en enklere organisering af tilbuddene i egen forvaltning. I kraft af en enklere organisering kunne den faglige viden og ressourcerne på f.eks. center for udsatte og kriminalitetstruede unge, bringes i spil med kollegaer fra de forebyggende centre og lokalcentrenes børne/familieteam.

ANGÅENDE 5. FOKUSOMRÅDE: STYRKELSE AF ANBRINGELSESVIFTEN

Det anbefales, at efterværn gøres obligatorisk, og de faglige organisationer mener, at rammeplanen ikke forholder sig ordentligt til "problemet".

De faglige organisationer tilslutter sig endvidere forslaget om, at der etableres mindre "opholdsstedslignende" døgntilbud til børn/ unge. Det skal medvirke til, at barnet/den unge fortsat kan gøre brug af skole og andre tilbud i dets "gamle nærmiljø", derudover muliggør det tættere inddragelse af familie, netværk mv. og dermed bedre behandling,

fremføres det.

Familieinddragelse og netværksinddragelse vurderes som et område, som med fordel kan undergå stor udvikling og blive en væsentlig del af den samlede indsats, men, påpeges det, skal også opfattes som en nyudvikling af indsatsen, og kræver derfor fokus fra forvaltningens side ved eksempelvis kompetenceudvikling af medarbejderne på institutionerne.

De faglige organisationer kan godt tilslutte sig brugen af flere netværksfamilier, men føler et behov for at påpege, at SFI´s seneste forskning viser, at der faktisk er rimelig overensstemmelse mellem de anbragte børns problemstillinger og deres anbringelsessted. De mener derfor, at det vil være forkert at forestille sig at en række børn/unge i døgninstitutioner kan få samme effekt ud af at komme i en plejefamilie. De skriver: "Ofte vil udgangen på en sådan placering være at barnet fjernes fra familieplejen/hvis de ikke selv stikker af - for efterfølgende at komme på en døgninstitution".

HØRINGSSVAR FRA BØRNE OG UNGDOMSFORVALTNINGEN, KONTOR FOR STØTTE, RÅDGIVNING OG SUNDHED.

Indledningsvis skal det noteres, at Børne- og Ungdomsforvaltningen, som hedder sig i høringssvaret, "hilser socialforvaltningens fremadrettede intentioner om tæt samarbejde og koordination såvel omkring strategien som Specialreformen velkommen, og deltager meget gerne i en fælles kompetenceudvikling, så forvaltningerne sammen kan udvikle et fælles sprog og en fælles forståelse af udsatte børn og unge."

ANGÅENDE 2. FOKUSOMRÅDE: BEDRE MYNDIGHEDSARBEJDE

Eftersom strategiens fokusområder særligt tilkendegiver vigtigheden af de eksterne samarbejdspartnere, finder BUF det vigtigt at Pædagogisk, Psykologisk Rådgivning (PPR) bliver medtænkt og medinddraget i strategien. Som de skriver: "PPR´s virke spænder over de 0-18 årige børn og unge, og bør derfor være en naturlig samarbejdspartner i myndighedsarbejdet, når vidensdeling og kompetenceudvikling skal iværksættes".

Ligeledes anbefales det, at fagteamet for Dag- og Døgnplacerede børn og unge inddrages som en naturlig og formaliseret samarbejdspartner. Fagteamet kan bidrage med væsentlig information vedr. faktuelle oplysninger om den påtænkte skoleforanstaltning, så risikoen for

sammenbrud i anbringelsen mindskes.

Det anbefales at hhv. PPR og Støtte, Rådgivning og Sundhed på enkeltsagsniveau inddrages i langt højere grad end tidligere i et formaliseret samarbejde med det sigte, at eleverne skal gennemføre deres grundskoleforløb.

ANGÅENDE 3. FOKUSOMRÅDE: TIDLIG INDSATS I FORHOLD TIL UDSATTE BØRN OG UNGE.

Som et led i SOF´s intention om at komme tættere på almensystemet peger BUF på, at det vil være oplagt at samarbejde omkring uddannelsesinitiativer. Det kunne eksempelvis være uddannelse i forbindelse med tidlig identifikation af udsatte børn på pædagog seminarierne.

Sundhedsgruppen har følgende kommentarer/anbefalinger.
Sundhedsgruppen mener, at der under 3. fokusområde og generelt i rammeplanen savnes en definition af "tidlig indsats".

I forhold til opgørelsen på side 17, som peger på at kun 20 procent af underretningerne stammer fra daginstitutioner og Sundhedspleje, påpeges det, at henvendelser fra Sundhedsplejen ofte vil være meget tidlige og af en mere uformel karakter end egentlige underretninger. Derfor anbefales det, at en opgørelse også omfatter f.eks. telefoniske og personlige henvendelser. Det påpeges også at, underretninger fra skoler og institutioner mange gange kan være udarbejdet på baggrund af en drøftelse med sundhedsplejersken.

ANGÅENDE 5. FOKUSOMRÅDE: UDVIDELSE AF ANBRINGELSESVIFTEN

BUF skriver, at de gerne bidrager til Socialforvaltningens udvikling af egne anbringelsestilbud, så et mere helhedsorienteret tilbud til udsatte børn tilvejebringes.

UKLARHEDER SOM STØTTE, RÅDGIVNING OG SUNDHED ANBEFALER RETTES TIL

S. 5 Det hedder "Børne- og Ungepolitik" ikke børnepolitikken. – Mener der skal være en henvisning til denne politik allerede i indledningen til SOF´s rammeplan. Det er uklart hvilke udvalg der har vedtaget de politiske mål og delmål, og hvornår.

S. 7. Det er meget vigtigt, at der ikke forståelsesmæssigt er tvivl om, at tidlig og hurtig indsats ikke er det samme. Dette kræver måske en

tydelig definition af, hvad tidlig indsats er?

S.21 Anbefaler at "Hurtig Indsats" slettes pga. kontekst, men ikke når det handler om SOF´s hurtige og insisterende indsats, men de steder hvor det kobles sammen med tidlig.

S.17 Står der "Hurtig og konkret" andre termer som anbefales kunne være; *Tidlig, forebyggende, helhedsorienteret indsats.*

Støtte, Rådgivning og Sundhed mener der er nogle sproglige/ begrebsmæssige uklarheder i afsnittet under 3. fokusområde.

Foreslår der måske generelt skulle stå socialt udsatte børn og unge.

Forandringsteorien s. 18
Her spørges til, hvem der skal bruge screeningsværktøjerne. Det anbefales, at hvis det f.eks. er pædagoger, lærere sundhedsplejen mv. så er det vigtigt, at det sker i samarbejde med BUF og med eksisterende gode værktøjer.

Specialreformen s. 20.
Der står "At der afsættes midler til efter- og videreuddannelse…i specialtilbuddene" Støtte, Sundhed og Rådgivning vil gerne have slettet " i specialtilbuddene", da de mener det kan misforstås i forhold til, hvordan specialreformen er finansieret.

HØRINGSSVAR FRA DU UDSATTE

ANGÅENDE 3. FOKUSOMRÅDE. TIDLIG INDSATS I FORHOLD TIL UDSATTE BØRN OG UNGE

DUU vil gerne gøre opmærksom på den vigtige rolle som krisecentrene kan spille i forhold til opsporing af tidlig indsats overfor udsatte børn.

Krisecentrene spiller en særlig vigtig rolle, påpeges det, eftersom en meget stor del af de udsatte børn, de kommer i kontakt med ikke kommer i berøring med socialforvaltningen. Af samme grund er der lavet en samarbejdsaftale med. Ligeledes påpeges det, at krisecentrene kommer i kontakt med social isolerede etniske kvinder, som ellers ikke kommer i kontakt med kommunen.

I høringssvaret skriver DUU, at de meget gerne vil være med til at se på, hvordan det hidtidige samarbejde mellem børnefamilieteams og krisecentre kan styrkes.

HØRINGSSVAR FRA TUBA

TUBA´s ønske er at der skabes et udviklende og økonomisk samarbejde mellem dem og forvaltningen. Tuba ønsker, at finde et konkret tilknytningspunkt i forvaltningens organisering.
En styrkelse af samarbejdet begrundes fra TUBA med deres berøring med tre af strategiens fokusområder.

HØRINGSSVAR FRA FREDERIKSHOLM AKUTINSTUTION

Det anføres, at der i rammeplanen mangler fokus på den humane kapital, som forvaltningens medarbejdere besidder. Det påpeges, at medarbejdernes kompetencer og engagement er en afgørende ressource i arbejdet med de udsatte børn og unge.

Samtidig gøres opmærksom på, at netop akutinstitutionen perspektiv på arbejdet med udsatte børn og unge ikke kan unddrage sig den meget komplekse "virkelighed", set fra et socialfagligt synspunkt, da der i arbejdet med akutinstitutionens børn og unge ikke nødvendigvis findes klare løsningsmodeller for udvikling og "behandling". Alligevel, som der står, er det afgørende vi kan rumme disse børn og unge, også på ubestemt tid.

ANGÅENDE 2. FOKUSOMRÅDE: BEDRE MYNDIGHEDSARBEJDE

Frederiksholms Akutinstitution peger yderligere på, at inddragelse af barnet/ den unge og forældrene faktisk fortsat er en udfordring og en væsentlig forudsætning for succes. Frederiksholm akutinstitution ønsker desuden at sikre udvikling, videndeling og samarbejde med det kommende børne-familiecenter og byens børnefamiliecenter.

HØRINGSSVAR FRA FORÆLDRELANDSFORENINGEN (FBU)

ANGÅENDE 2. FOKUSOMRÅDE: BEDRE MYNDIGHEDSARBEJDE

FBU fremhæver vigtigheden af, at det fremtræder tydeligt, at borgeren skal være i centrum i det sociale arbejde. Derfor anbefaler FBU, at det både i udkastet i rammeplanen og i det videre planlæggende arbejde tydeligt fremgår, at barn, forældre (og netværk) er i centrum for indsatsen og systematisk omtales som den første part i indsatsen, før de professionelle samarbejdspartnere og aktører.

Skriver desuden, at det bør være en del af rammeplanen, at man skal arbejde på at sikre/ understøtte både høj faglighed, stabilitet og kontinuitet hos personalet.

ANGÅENDE 5. FOKUSOMRÅDE: UDVIDELSE AF ANBRINGELSESVIFTEN

FBU efterlyser fokus på to vigtige indsatsområder i rammeplanen, nemlig efterværn for unge og støtte til barnet og familien ved hjemgivelse fra anbringelse i barneårene.

ANGÅENDE SPROGBRUG

FBU mener at "Barnets problemer" (fx s..2 i rammeplanen) bør ændres. FBU skriver: "At tale om barnets problemer signalerer, at man i sin tilgang kan komme til at fokusere på banet som den "udpegede" og barnet som den, indsatsen skal rettes mod.

FBU foretrækker: "At tale om et barn i vanskeligheder signalerer, at man både har fokus på barnet selv og dets omgivelser (omgivelser, som både er hjemmet og de arenaer, hvor barnet i øvrigt færdes).

I forhold til side 3 i rammeplanen, anføres det, at ordet "mistanke" kan opfattes som et negativt ord og, skriver de, "lovgivningen" siger " hvis det må antages", som FBU foretrækker da er en blødere og mere imødekommende formulering.

Ligeledes kritiseres brugen af "den pågældende familie" på side 3, hvortil der står, at serviceloven fokuserer på børn, unge og deres familie.

HØRINGSSVAR FRA KARIN KILDEDAL (LEKTOR VED ÅRHUS UNIVERSITET)

Karin Kildedal peger på, at det er vigtigt, at definere, hvad høj kvalitet i sagerne er, og at virkningsbegrebet let bliver for instrumentelt, fordi det ikke er alle elementer i socialt arbejde, der kan kobles sammen med en målbar virkning. Hun mener, at der mangler beskrivelse af faglige strategier i forandringsteorierne, som skal føre til de ønskede forandringer og resultater.

Karin Kildedal finder det uklart, om der i strategien indgår en strategi for hvordan den falige vide skal opkvalificeres og om det eventuelt er det der menes med udvikling af forandringsteorier for indsatser og leverandører. Hun efterlyser, at socialfaglighed (teorier, modeller og metoder) placeres i forhold til begrebet forandringsteorier på en klar måde.

Derudover mener hun, at der skal være fokus på faglig ledelse og foreslår, at det overvejes at lave uddannelsesforløb for de faglige ledere på området.

Høringssvarene i deres fulde længde

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
Administrativt høringssvar om rammeplanen for strategien på området for udsatte børn og unge. Socialforvaltningens strategi for arbejdet med udsatte børn og unge skal fungere som bindingspunkt mellem overordnede politiske prioriteringer og konkrete indsatser for udsatte børn og unge og deres familier. Således skal strategien udstikke sigtelinjerne i videreudvikling af arbejdet inden for netop dette fagområde.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen finder rammeplanen inspirerende, velargumenteret og gennemarbejdet. Således er der megen inspiration at hente i rammeplanens konstruktion; hvordan den hviler på en række fokusområder, som skal bidrage til, at Københavns udsatte børn og unge får bedre chancer for et godt liv – samt sikre at der skabes sammenhæng mellem det daglige arbejde og de politiske målsætninger.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen er enig i at vejen frem på det samlede område er videns- og evidensbaseret arbejde med børn og unge. Desuden anerkender Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen at tidlige og hurtige indsatser er påkrævet, og at det er væsentligt at styrke samt eventuelt udvide anbringelsesviften, da resultaterne ved anbringelser ikke altid står mål med udgifterne.

Anbefalinger
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens høringssvar vil dels fokusere på en udvidelse af Socialforvaltningens fokusområder, dels fokusere på de muligheder som Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har for at understøtte Socialudvalgets politiske målsætninger.

Fokus på børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen anbefaler således, at Socialforvaltning supplerer strategiens fem fokusområder med yderligere fokus på børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund.

Ifølge seniorforsker Tine Egelund fra "SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd" mangler der generelt viden om anbragte børn med etnisk minoritetsbaggrund. Tendensen i den seneste forskning viser dog, at etniske minoritetsbørn er underrepræsenteret blandt anbragte børn indtil det 13 år (det gælder særligt efterkommere), mens etniske minoritetsbørn over 13 år er væsentlig mere synlige. Hvorvidt det skyldes berøringsangst fra myndighederne til at skride ind over for etniske minoritetsfamilier eller om det skyldes bedre trivsel blandt etniske minoritetsbørn under 13 år, er det ifølge Tine Egelund

ikke muligt entydigt at afgøre ud fra tilgængelig forskning.

Fokus på børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund kan ifølge seniorforsker Tine Egelund forsvares af følgende argumenter:

1. Anbringelsespraksis for etniske minoriteter er forbundet med et identitetstab, som kan være ødelæggende for barnets fremtidige udvikling. Det gælder særligt i forhold til børnenes baggrundskultur, som børnene oplever at skulle tage afstand fra ved anbringelser.
2. Jo tidligere indvandrerbørn anbringes uden for hjemmet, jo mere fokus bør der ifølge Tine Egelund være på børnenes modersmålsundervisning. Sprogligt såvel som identitetsmæssigt kan det have vidtrækkende konsekvenser at afskære indvandrerbørn fra deres modersmål samt etniske minoritetsbaggrund.
3. Etniske minoritetsfamilier med børn er overrepræsenteret blandt fattige i Københavns Kommune. Og da fattigdom er nøje forbundet med sociale problemer, bør der være særlig fokus på børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk – det gælder særligt flygtninge, indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens muligheder for at understøtte strategien
De politiske målsætninger, som strategien skal sikre bliver opfyldt i det daglige arbejde med børn og unge, er formuleret som ni fælles delmål. En række af disse delmål understøttes af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens arbejde. Det gælder særligt i forhold til de delmål som knytter sig til børn og unges fritidsliv, kriminalpræventive indsatser samt deltagelse og gennemførelse af uddannelses- og beskæftigelsesforløb.

4. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen træder ind i SSP+ samarbejdet og vil der sammen med bl.a. Socialforvaltningen arbejde på at forbedre det kriminalpræventive arbejde i København.
5. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har i budgetaftalerne 2008 og 2009 fået tilført midler til at udvikle en samlet indsats for fritidsjob i København. Denne indsats betyder bl.a. at der tilvejebringes 60-70 nye kommunale fritidsjobstillinger bredt fordelt blandt Københavns Kommunes Institutioner.
6. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen er bl.a. sammen med Børne- og Ungdomsforvaltningen involveret i "Ungdomsuddannelse til Alle".

Effektstyring
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen arbejder i forvejen med

effektstyring jf. Borgerrepræsentationens beslutning om projektstyring på integrationsområdet (BR 112/07B).

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen ser på den baggrund frem til mulighederne for at styrke samarbejdet med Social-forvaltningen omkring erfaringsudveksling og metodeudvikling mht. beskrivelse af forandringsteorier og fastsættelser af krav til aktiviteter, resultatmål og effekter.

Etableringen af effektstyring på området kan herunder betyde, at de overordnede effektkrav for rammeplanen, der måtte blive vedtaget, kan indgå i Tryghedsindekset og/eller i Integrationsbarometeret, hvor relevant. For Integrationsbarometret især, hvis opgørelserne af effekter kan foretages særskilt for børn og unge med hhv. ikke-dansk etnisk herkomst / dansk etnisk herkomst.

F.eks. kan et evt. effektkrav i rammeplanen om tilknytning til retsrepræsentationen evt. også anvendes som en indikator i Tryghedsindekset og/eller i Integrationsbarometeret indenfor tryghedsområdet.

Med venlig hilsen

Jacob Eberholst

Odense Kommune. Børne- og Familieafdelingen
Det er et meget flot strategipapir, og jeres analyser af udfordringer ligner til forveksling vores egne.

I sætter en proces i gang, hvor I tager fat i "det hele", det er ret imponerende. Da der er mange processer, der skal styres, er det klogt, at styring af "projektet" skal ske via et centralt sekretariat.

I bør tjekke jeres sprogbrug, begreber m.v. I skriver flere steder, at børn skal "fastholdes" i almensystemet. "Inkluderes" eller "rummes" kunne være alternativer.

Med venlig hilsen
Lone Tue Hansen
Børne- og Familiechef
Odense Kommune
Børn - og Familieafdelingen

Mål- og Rammekontoret for Udsatte
Hermed fremsendes MR Udsattes bemærkninger til høringsudkastet af rammeplan for strategien på området for udsatte børn og unge.

S.2, "Målgruppe", 2. afsnit: I oversigten over hvordan børnenes problemer kommer til udtryk foreslår MR Udsatte, at der tilføjes et yderligere punkt: "Manglende mulighed for at deltage i aktiviteter i fritidsliv og skole". Baggrunden er, at det ville være godt med en indikator på isolation af økonomiske eller beslægtede årsager. Sådanne udbredte problemstillinger er centrale i forhold til de politiske mål om at "Børn og unge lever et aktivt fritidsliv" samt "..."gode relationer til familie/netværk".

S.3, "Tilbud om støtte til børn og unge, der bor hos forældrene". Under de tilbud der nævnes, kunne det også være relevant at nævne, at Center for krisecentre har en børnepsykolog tilknyttet, der yder samtaler til børn over seks år, der tager ophold på kvindekrisecentre.
S. 4, "Lokalt forebyggende arbejde", første afsnit. Vi foreslår, at ".....vi deltager i SSP-samarbejdet og samarbejder med forskellige lokale projekter fx i udsatte boligområder" erstattes med ".....vi deltager i SSP-samarbejdet, medvirker til boligsociale helhedsplaner, der i høj grad retter sig mod børn og unge, i en lang række almene boligområder og samarbejder med forskellige andre lokale projekter."

S. 9-12 om 1. indsatsområde: "Udvikling af metoder, ansvarlighed og evidens". MR Udsatte er grundlæggende enig i dette indsatsområde, men savner en præcisering af, at SOF samtidig skal sikre den fortsatte kreative metodeudvikling, så forvaltningen ikke kun benytter de metoder, der pt. er de bedst dokumenterede, men samtidig sikrer, at der er fokus på fortsat udvikling af endnu bedre metoder.

S. 22, "4. Fokusområde: Hurtig og insisterende indsats i forhold til uroskabende unge", 1. afsnit. Vi foreslår at "Derudover deltager SOF i det tværfaglige SSP-arbejde..." efterfølges af "og i de boligsociale helhedsplaner, hvoraf langt størstedelen har projekter rettet mod børn og unge".

S. 22, "Problemet", 1. afsnit. Her ville det være relevant at tilføje, at der tidligere nogle gange går for lang tid, før SOF opdager, at en ung er involveret i et kriminelt miljø. Den øgede screening, der fremgår af forandringsteorien, er en del af svaret på denne udfordring.

S. 23 "Forandringsteorien", 2. afsnit. Det ville være en fordel i denne kontekst, hvis vi udover at intensivere gadeindsatsen også intensiverer det tværfaglige samarbejde med andre aktører, der har kontakten til de unge, særligt BUF, medarbejdere i de almene boligorganisationer mv. - både i forhold til screening og i forhold til den konstruktive og

vedholdende kontakt til de unge og deres familier.

S. 25, "Resume", 1. afsnit, 2. dot. "udvidelse af det tværfaglige samarbejde på enkeltsagsniveau" foreslås ændret til "udvidelse af det tværfaglige samarbejde i screeningen og på enkeltsagsniveau"

Med venlig hilsen

Joy Torpdahl
Boligsocial konsulent

Mål- og rammekontoret for Misbrug og Bolig
Socialforvaltningen, Københavns Kommune
Tlf: +45 3317 3047
E mail: wy28@sof.kk.dk

U-turn
Høringsudkastet er omfattende, trods der foreligger et stort arbejde i at konkretisere rammeplanen således at den bliver nærværende, konkret og handlingsanvisende. U-turn er af den opfattelse, at en lettere gennemskrivning af rammeplanen i et mere tilgængeligt sprog kunne lette vejen for det videre konkretiseringsarbejde, der i stor udstrækning skal udføres af socialfagligt personale, som også gennem denne proces skal opleve ejerskab til planen.

Man bør ændre beskrivelser af….kriminelle og kriminalitetstruede unge… til …unge der har været involveret i kriminalitet og unge der er kriminalitetstruede…man undgår derved at stemple de unge. Eksempelvis side 2.

På side 2/3 under ” Børnenes problemer kommer fx til udtryk gennem:” bør der tilføjes yderligere en pind, som her forslået:

- Tidligt og stort forbrug af rusmidler

Alternativt kan det tilføjes ved: Psykiske problemer **og misbrug**

På side 4 henvises til U-turns hjemmeside (det er vi glade for)- web-adressen skal dog ændres til: www.uturn.dk (alså uden bindestreg).

Programteorien og analysen af hurtig og insisterende indsats i forhold til uroskabende unge er god. Der står dog, at ”kriminalitet er den direkte vej til social marginalisering, dårlige levevilkår og et liv med vold og misbrug”. Det er snare den anden vej rundt – at dårlige levevilkår, vold og misbrug føre til kriminalitet jf. Flemming Balvig Risikoungdom (se eventuelt Ungdomssociologi, 2001). Endelig bør det et sted i teksten påpeges at samarbejde på tværs af forvaltningerne er nødvendigt.

Endelig bør det fremhæves, at vi faktisk i København også forskningsmæssigt har viden om (ikke kun erfaringsbaseret) at fastholdelse i arbejde er en væsentlig faktor i både forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet jf. rapport fra Center for Forskning i Socialt Arbejde: Når de udsatte bli’r ansatte 2003 – evaluering af Spydspidsen.

Unna Madsen
Centerleder – U-turn -Center for unge og misbrug

Høringssvar fra Behandlingshjemmet Kokkedal
Det er min opfattelse at det foreliggende udspil på rammeplanen er et både visionært og forandringsorienteret udspil. Det er et positivt udgangspunkt, at indsatserne nu forsøges specificeret indenfor den kompleksitet, hvori de udspilles over tid i et barn- og ungdomsforløb indenfor en socialforvaltnings organisation. I bedste fald vil rammeplanen kunne bidrage til fælles "korpsånd", hvilket vil være et afgørende plus for fleksibiliteten i de nuværende indsatser for børn.

Med henvisning til SFI`s seneste - og epokegørende resultater, vil jeg dog bekymre mig for de sårbare børnefamilier med et meget lille eller meget svingende forandringspotentiale. SFI dokumenterer i deres forløbsundersøgelse af børn født midt i 1990èrne netop, at omsorgspersonerne har en meget ringe tilknytning til såvel personlige netværk som samfund, har en begrænset skoleuddannelse, ringe tilknytning til arbejdslivet og dårlig. Desuden influerer misbrug og psykisk sygdom på omsorgskapaciteten. Som det vil fremgå er forældrene til anbragte børn væsentligt anderledes stillet end forældre til ikke-anbragte børn. Samtidig må vi med bekymring konstatere, at det anbragte barn netop anbringes/isoleres udenfor denne kontekst og at der således ikke arbejdes rehabiliterende med hele familien - ej heller i perioden, hvor omsorgskapaciteten er for opadgående.

Det vil derfor være min anbefaling, at rammeplanen medtænker et langsigtet "familien-under-ét" tilbud. Her tænkes en foranstaltningsform, der meget overordnet sigter på:

- at barnet/børnene forbliver sammen med sin familie,
- at familien samlet tilbydes en bolig og involveres i dette levested,
- at familierne herved integreres i et lokalt netværk via faglig bistand sammen med ligestillede,
- på en lokalitet, hvor der opsøgende sker et supplement til omsorgen for børnene praktisk, fysisk, socialt og mentalt i familiens bolig,
- hvor der, i de perioder, hvor forældrekapaciteten er undsat, er et særligt opsyn og døgntilbud til børnene,
- at børnene på denne måde sikres et supplement til familiens omsorg og samtidig bevarer tilknytningen til daginstitutioner og skole gennem barndom og ungdom.

Med henvisning til lignende "community" baserede helheds- og langsigtede foranstaltninger for sårbare børnefamilier, står jeg gerne til rådighed for en uddybning af denne anbefaling.

Med venlig hilsen
Trine Lindskov forstander

Børnesagens Fællesråd
Vedr. Høringsudkast af rammeplan for Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge.

Børnesagens Fællesråd takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Børnesagens Fællesråd kan tilslutte sig de 5 udvalgte fokusområder, men finder at et væsentligt fokusområde bør inkluderes: strategisk bekæmpelse af misbrug af rusmidler og tidlig prostitution blandt børn og unge.

I flere af fokusområderne omtales beskrivelse af metoder, effektmåling, dokumentation og evidensbaserede programmer til brug i sagsbehandling i kommunen og over for de udsatte børn og unge. Børnesagens Fællesråd har overordnet det synspunkt, at metoder der anvendes over for udsatte børn og unge skal være vidensbaseret og samtidig tilpasset den enkeltes behov og udviklingspotentiale. Vi anser det for vigtigt, at der anvendes en mangfoldighed af metoder i arbejdet med de udsatte børn og unge, frem for at det ensidigt foregår efter evidensbaserede programmer. Vi anbefaler derfor Københavns Kommune, at der fokuseres på metodeudvikling og mangfoldighed i tæt samarbejde med leverandørerne.

Vedr. tidlig indsats for de udsatte børn:
Børnesagens Fællesråd anbefaler, at der udvikles screeningsværktøjer til sporing af sociale vanskeligheder. Vi finder samtidig, at der bør udvikles etiske spilleregler, der sikrer en systematisk inddragelse af børn og forældre ved brugen af værktøjerne, ligesom vi peger på behovet for nuancerede redskaber over for udsatte børn, unge og deres familier.

Vedr. De uroskabende unge:
Børnesagens Fællesråd vil gerne anbefale et styrket tværfagligt samarbejde i de lokale bydele med inddragelse af civilsamfundet og erhvervslivet. Børnesagens Fællesråd påpeger, at der over for målgruppen de uroskabende unge bør anvendes en mangfoldighed af metoder for at opnå robuste resultater til gavn for de unge og byen. Børnesagens Fællesråd gør specifikt opmærksom på, at programmer som MST ikke kan stå alene.

Vedr. Styrkelse af anbringelsesviften:
Børnesagens Fællesråd anbefaler udviklingen af en flex-plads ordning, hvor børn og unge sikres kontinuitet i anbringelsesforløbet ved tilknytning til såvel familiepleje som institution, og hvor institutionen

står for rådgivning og specialisthjælp til såvel den anbragte som plejefamilien.

Venlige hilsener

Inge Marie Nielsen
Sekretariatsleder

MEDLEMMER AF BØRNESAGENS FÆLLESRÅD:
KFBU - Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge
Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge
Børneforeningen
Ungdommens Vel
LOS - Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud
FBU - ForældreLANDSforeningen
Daginstitutionernes Landsorganisation
Foreningen Jysk Børneforsorg/Fredehjem
Ungdomsringen
KFUM's Sociale Arbejde i Danmark
Børn og Familier
Børns Vilkår
Mødrehjælpen
Barnets Hus
Medlemsorganisationerne dækker tilsammen omsorgen for mere end 500.000 børn og unge

Børns vilkår
Høringssvar vedr. Rammeplan for Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge.

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. Rammeplan for Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge. Børns Vilkår støtter overordnet op om rammeplanen. Børns Vilkårs vurdering er, at der er tale om en særdeles ambitiøs plan med en lang række gode elementer, målsætninger og idealer. Særligt bifalder Børns Vilkår Socialforvaltningens prioritering af en evidens- og vidensbaseret indsats overfor børn og unge, kvalitet i myndighedsarbejdet og en tidlig indsats. Børns Vilkår yder løbende rådgivning til børn, unge og forældre fra Københavns Kommune. Dels gennem vores rådgivning af børn på BørneTelefonen, BørneChatten og i BørneBrevkassen, dels gennem rådgivning af forældre på ForældreTelefonen samt rådgivning af fagpersoner på FagTelefonen. Herudover fungerer Børns Vilkår som bisidder for en række københavnske børn og unge og møder herigennem virkeligheden på de københavnske socialcentre på nærmeste hold. Vores indtryk er, at den konkrete hverdag på de københavnske socialcentre ofte ligger ganske vidt fra rammeplanens målsætninger. Børns Vilkår er derfor spændte på at følge det videre arbejde med at omsætte den ambitiøse plan til konkret handling til gavn for københavnerne. I den forbindelse har Børns Vilkår ikke kunnet undgå at bemærke, at Socialforvaltningen intetsteds i rammeplanen forholder sig til, hvor mange børne-unge-sager en sagsbehandler i København maximalt bør have ansvar for. Dansk Socialrådgiverforening anbefaler, at en sagsbehandler på børne-unge området højest har ansvar for 30-35 sager. Børns Vilkår vurderer, at det ville kunne styrke arbejdet med at omsætte rammeplanen til konkret handling, hvis Socialforvaltningen satte et tilsvarende loft over antallet af sager for den enkelte sagsbehandler ansat i kommunen.

Ønsker Socialforvaltningen nærmere at drøfte Børns Vilkårs erfaringer med at yde rådgivning og bisidning til børn og unge fra Københavns Kommune, går vi naturligvis gerne i yderligere dialog. Børns Vilkår har herudover følgende bemærkninger til høringsudkastet:

Kendskab til lovgivning om barnets rettigheder
Det fremgår af høringsudkastet, at kendskabet til lovgivningen ikke på alle områder er tilstrækkelig, og at alle myndighedskrav i dag ikke overholdes. Børns Vilkår har samme erfaring fra vores rådgivning af og bisidning for børn og unge fra Københavns Kommune. Vi er derfor enige i, at der på disse felter bør ske positive ændringer og bifalder derfor de i rammeplanen nævnte initiativer. Børns Vilkår så dog gerne, at rammeplanen mere eksplicit og med større vægt beskriver, hvordan arbejdet med at sikre barnets rettigheder gennemføres: Både i forhold

til at sikre medarbejderne viden om barnets rettigheder i lovgivningen og i forhold til at sikre de formelle retskrav. Børns Vilkår så gerne, at der blev udviklet indikatorer direkte målrettet dette punkt.

Kompetenceudvikling af sagsbehandlere
Børns Vilkår så gerne, at rammeplanen i højere grad indeholdt målsætninger vedr. kompetenceudvikling af sagsbehandlere. Vores oplevelse er, at det væsentligste problem i arbejdet med børn og unge er mangel på viden og fravær af de nødvendige faglige kompetencer. Konsekvensen er, at kvaliteten i arbejdet med de udsatte børn og unge generelt ikke er god nok. Det gælder både den kommunale sagsbehandling, tilsynet med anbringelsesstederne samt arbejdet med børnene på anbringelsesstederne. Der er naturligvis forskel på faglighed, viden og kompetencer fra sag til sag, medarbejder til medarbejder, forvaltning til forvaltning og institution til institution. Men det er netop en afgørende del af problemet; At der alt for store faglige og kvalitetsmæssige forskelle i arbejdet med de udsatte børn og unge. Børns Vilkår mener derfor, at rammeplanen i større grad skal indeholde tiltag og elementer, der styrker faglighed, viden og kompetencer i arbejdet med de udsatte børn og unge. Det skal højne kvaliteten. Forskningsbaseret viden om udsatte børn og unge har udviklet sig markant i de sidste 20-25 år. Det gælder til dels også viden om, hvilke sociale indsatser der virker i forhold til hvilke typer af udsatte børn og unge. Kravene til sagsbehandlernes viden og kompetencer omkring udsatte børn er slet ikke fulgt med den udvikling. Børns Vilkår anbefaler derfor, at Socialforvaltningen sætter som målsætning, at alle sagsbehandlere, der arbejder med sager om udsatte børn og unge efter reglerne i Serviceloven inden for de næste 3-4 år gennemfører en diplomuddannelse om børn og unge eller en tilsvarende efteruddannelse, der netop er målrettet arbejdet med sager om udsatte børn. Herefter bør det være et krav, at alle sagsbehandlere, der arbejder med børnesager, har en sådan uddannelse.

Barnets adgang til at klage
Børns Vilkår støtter naturligvis op om rammeplanens målsætning om, at borgere orienteres om deres klageadgang. I den forbindelse foreslår Børns Vilkår, at Københavns Kommunes Borgerrådgiver som instans inddrages i rammeplanen. For eksempel ved, at det noteres som mål, at Borgerrådgiverens rolle og funktion udfoldes overfor børn og unge. I samme ombæring bør det også være et mål, at Borgerrådgiveren som instans er fuldt kompetent til at samtale og samarbejde med socialt udsatte børn og unge.

Efterværn
Børns Vilkår savner, at Socialforvaltningen i rammeplanen redegør for, hvordan den vil gøre målrettet brug af mulighederne for at tilbyde unge efterværn efter det fyldte 18. år. Børns Vilkår anbefaler i den

forbindelse, at Socialforvaltningen i rammeplanen uddyber en strategi for, hvordan den for alle unge i god tid inden den unge fylder 18 år, sammen med den unge, lægger en strategi for en god overgang til voksenlivet – i nødvendigt omfang gennem brug af efterværn. Efterværn er en foranstaltning, der tilbydes den unge efter det fyldt 18.år. Formålet er at hjælpe unge, der har været anbragt uden for hjemmet, til et selvstændigt voksenliv. Indsatsen bliver brugt i Danmark med inspiration fra USA og Storbritannien. SFI Campbell konkluderer i et Campbell review (2009), at eksisterende internationale studier peger i retning af, at efterværn har god effekt på en række områder.

Opfølgning på anbragte børn
Børns Vilkår savner i rammeplanen en nærmere beskrivelse af, hvordan Socialforvaltningen vil følge op på allerede anbragte børn og unge. Børns Vilkår oplever ofte, at myndighederne betragter selve anbringelsen som løsningen på barnets eller den unges problem. Vores erfaring er imidlertid, at flere anbragte børn og unge fortsat oplever massive problemer – også efter anbringelsen. På den baggrund anbefaler Børns Vilkår, at Socialforvaltningen indarbejder målsætninger for løbende opfølgning på anbragte børn og unge i rammeplanen.

Børne-inddragelse
Socialforvaltningen lægger op til en løbende monitorering og evaluering af den sociale indsats overfor socialt udsatte børn og unge. Børns Vilkår bakker varmt op herom. Børns Vilkår ser dog gerne, at evalueringen af indsatsen i højere grad inddrager også børnenes og de unges perspektiv. Dette kan f.eks. ske ved at udvikle modeller for brugerinddragelse i evalueringen eller forskellige former for børne-unge paneler.

Handling ved uafsluttet § 50 undersøgelse
Servicelovens § 52 stk. 2 giver mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om foranstaltninger inden gennemførsel af en undersøgelse, når særlige forhold gør sig gældende jf. § 50 og § 51. Børns Vilkårs erfaring er, at mange kommuner – også Københavns Kommune – henholder sig til, at de er i gang med en § 50 undersøgelse og derfor ikke kan iværksætte foranstaltninger før undersøgelsen er afsluttet. I nogle kommuner bringes § 52 stk. 2 om "særlige forhold" udelukkende i anvendelse i sager, hvor der er sket en akut og meget voldsom begivenhed; typisk dødsfald, seksuelt overgreb el. lign. Børns Vilkår har et eksempel på en udsat mor til tre børn. Vi kommer ind i sagen, da kommunen ikke iværksætter akut hjælp på trods af, at moren tydeligt giver udtryk for, at hun ikke magter at tage sig af sine børn. Hun er depressiv og selvskadende. Kommunen henholder sig imidlertid

til, at den er i gang med en § 50 undersøgelse. Ifølge Ankestyrelsen er dette forkert praksis. Der er i henhold til § 52 stk. 2 indlagt en ventil i lovgivningen, så man akut kan hjælpe sideløbende med, at man laver § 50 undersøgelsen. Når undersøgelsen er færdig, kan den igangsatte hjælp reguleres i forhold til undersøgelsens resultat. Børns Vilkår anbefaler derfor, at Socialforvaltningen i rammeplanen nærmere udfolder kommunens strategi for foranstaltninger inden gennemførsel af en undersøgelse, når særlige forhold gør sig gældende.

Forebyggelse af anbringelse
Det fremgår af rammeplanen, at den forebyggende indsats skal styrkes, således at anbringelse udenfor undgås, hvor det er muligt (side 30). Børns Vilkår er naturligvis enige i en styrkelse af den forebyggende indsats. Dog er det i vores øjne vigtigt at understrege, at målet aldrig i sig selv må være, at barnet skal blive i eget hjem. Er forældrenes forældreevne afdækket og fundet for svag, er det efter Børns Vilkårs vurdering vigtigere at arbejde særskilt videre med barnets og forældrenes behov, hvor der udarbejdes separate handleplaner for hhv. barnet og forældrene.

Målet er, at der med barnets behov i centrum arbejdes med både barnets og forældrenes ressourcer uden at dette nødvendigvis indebærer, at barnet bor hos forældrene. Børns Vilkårs holdning er, at barnet eller den unge altid har ret til kontakt med forældrene under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet. Kontakten skal dog altid etableres ud fra barnets eller den unges behov.

Samarbejde med andre sektorer om forebyggelse
Børns Vilkår så gerne, at Socialforvaltningen i rammeplanen formulerede målsætninger for tværsektorielt samarbejde om en tidlig indsats overfor socialt udsatte børn og unge. Samarbejdet bør blandt andet rette sig mod at klæde det pædagogiske personale i dagtilbud og skoler på til at identificere og håndtere udsatte børn og unge, herunder håndtering af såvel barnet, dets familie og håndtering af kontakten til myndighederne, f.eks. i forhold til at udarbejde underretninger med videre.

Med venlig hilsen

Dorthe Lysgaard, Direktør og Ole Abildgaard Mikkelsen, Videns- og analysekonsulent

Landsforeningen for spiseforstyrrelser og selvskade
Tak for muligheden for at give et høringssvar på udkastet til rammeplanen. Den virker som et godt og seriøst bud på det fremtidige

arbejde.

Vores viden begrænser sig til nogle af områderne i planen, hvorfor vi ikke har forholdt os til emner, der ligger uden for vores egentlige kompetence, selv om vi måtte have en mening om dem.

Generelt
Generelt er der noget med brugen af begreberne, som måske skal afklares. I flæng bruges ordene "udsatte børn og unge", "sårbare unge", "socialt sårbare børn og unge" og "børn og unge med særlige behov".

Her tænker vi, at det kunne være rart med en præcisering. Ikke mindst fordi omgivelserne og andre interessenter, måske har hver deres egen definition. Især hvis man overfører begreberne til voksenområdet. Her skelnes der fx mellem udsatte mennesker og mennesker med særlige behov. Førstnævnte har en lidt negativ social indikation af noget med kriminalitet, alkohol og narko. Sidstnævnte bruges fx om sent udviklede, selv om de ikke har sociale eller andre problemer.

Specifikt
Vi savner stillingtagen til selvskade i særdeleshed men også til spiseforstyrrelser og planer herfor. Nye tal viser, at hver 5. pige i gymnasiet har skadet sig selv. Næsten det samme tal er gældende for folkeskolernes ældste klasser. Helt på tværs af sociale og andre grænser, som man normalt kategoriserer børn og unge i. Samme undersøgelse fra Center for selvmordsforskning har konstateret, at der er 11% særligt sårbare i alle ungdomsårgange.

I LMS oplever vi stærkt stigende henvendelser netop på det område i alle vores rådgivningsaktiviteter. (telefon, mail og personlig rådgivning) Også mange drenge skader sig selv, men ofte på andre måder end pigerne. Her er ikke tale om den selvskade man forbinder med de alvorligste psykiske sygdomme som fx borderline, men blandt helt almindelige unge, hvor problemerne simpelthen er blevet for svære at takle på anden måde.

Vores forslag er en tidlig indsats ved oplysning på skoler og uddannelsessteder. Indsatsen skal ikke handle om selvskade i sig selv, men mere bredt handle om selvværd.
Indenfor de seneste år har vi afhold sådanne workshops for 5.000 unge på folkeskolens 7-9. klassetrin. Workshoppen hedder BodyTalk og tager også fat om kropsopfattelser og de idealbilleder, der er med til at påvirke unges selvværd og dermed åbne for deres eventuelle sårbarhed.

Venlig hilsen

Steen Andersen
LMS - Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade
Dronningens Tværgade 46
1302 København K

Foreningen af Danske Døgninstitutioner for børn og unge
Høringssvar vedrørende rammeplan for Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge:

Danske Døgninstitutioner har med interesse læst det fremsendte materiale. Danske Døgninstitutioner hilser med tilfredshed at der udarbejdes en overordnet strategi på området for udsatte børn, unge og deres familier.

Vedrørende den indledende beskrivelse:
Danske Døgninstitutioner vurderer de tre overordnede effektmål, de ni fælles delmål samt de to efterfølgende procesdelmål som værende ambitiøse, udfordrende, relevante, rimelige, konstruktive og meget fremadrettede. I foreningen er vi særligt opmærksomme på de to understøttende procesdelmål vedrørende systematisk sagsbehandling af høj kvalitet og stabile foranstaltningsforløb.

Vedrørende de fem skitserede fokusområder:
Danske Døgninstitutioner anser de udvalgte fokusområder for at være essentielle indsatsområder hver for sig - og tilsammen peger de fem områder på en fornyet, yderligere professionaliseret og markant styrket indsats overfor udsatte børn, unge og deres familier. Herefter følger kommentarer til de enkelte fokusområder:

Danske Døgninstitutioner synes det er både fornuftigt og nødvendigt at arbejdet med udsatte børn og unge i højere grad bliver videns- og evidensbaseret. Vi hæfter os ved, at Socialforvaltningen ønsker at inddrage andres viden om hvad der virker i arbejdet med børn og unge. Vi indgår gerne i et samarbejde – og har i den forbindelse stor viden og ekspertise at tilbyde på området.

2. Bedre myndighedsarbejde:
Danske Døgninstitutioner ønsker at slå fast, at sagsbehandling af høj kvalitet og stabile foranstaltningsforløb er meget vigtige punkter til forbedring. Vi tillader os at vedlægge foreningens tanker vedrørende børn, unge og deres familier som vi tidligere har formuleret det i forhold til en ny børnereform.

3. Tidlig indsats i forhold til udsatte børn:
Danske Døgninstitutioner går ind for en tidlig, hurtig og forebyggende indsats i forhold til udsatte og truede børn, unge og forældre. Venter man med at handle, eller ignorerer man diverse advarselssignaler bliver regningen altid dyrere. Både økonomisk og menneskeligt. Som forening kan vi helt tilslutte os de skitserede bestræbelser på at arbejde hen imod en bedre og tidligere identifikation af problemer.

4. Hurtig og insisterende indsats i forhold til uroskabende unge:

Danske Døgninstitutioner hilser med tilfredshed, det formulerede fokus om at undersøge, hvad der kommer ud af de tiltag og nye indsatser, som Socialforvaltningen igangsætter. Det er vigtigt at kunne opsamle, bearbejde og dokumentere den viden, man får.

Når der specifikt tales om at implementere flere af de tiltag, vi ved virker for målgruppen, så er vi nødt til at "hejse advarselsflaget". For uden bedre og grundigere myndighedsarbejde, og ordentlighed i de foranstaltninger, der iværksættes, så kan det hele være lige meget. I den forbindelse kan det være nødvendigt at henlede opmærksomheden på det meget eksponerede og meget bestialske "Stadiondrab" fra Ålborg. Her havde den unge drabsmand været tilknyttet et MST forløb, der inkluderede få samtaler med hans mor – og næsten ingen samtaler med ham selv. Og den afsluttende rapport konkluderede, at han var "færdigbehandlet".

Danske Døgninstitutioner støtter tanken om systematisering, standardisering screening og kortlægning – af området og af de forskellige aktører. Men Danske Døgninstitutioner forventer samtidig, at man fortsat prioriterer og magter at se den enkelte unge og at evidensbaserede programmer, som for eksempel MST, bruges når der er faglige og ikke kun "standardiseringsmæssige" grunde herfor. Det er en vigtig pointe som vi gerne uddyber, for eksempel i forbindelse med et samarbejde på området.

5. Styrkelse af anbringelsesviften:
Danske Døgninstitutioner støtter helhjertet at:
- indsatsen tilpasses til det enkelte barns behov
- der skabes mere fleksible anbringelsestilbud
- der arbejdes intensivt med forældrenes forældreevner
- der forefindes højt specialiserede behandlings- og observationstilbud

Danske Døgninstitutioner stiller gerne sin omfattende specialviden vedrørende udsatte/truede småbørn til rådighed for en yderligere styrkelse/udbyggelse af anbringelsesviften – og vi skal i den forbindelse endnu engang henvise til det vedlagte materiale vedrørende børn, unge og deres familier.

Danske Døgninstitutioner vil med interesse følge udviklingen i Københavns Kommune fremover. Vi håber, ikke mindst for de udsatte børn, unge og forældre, at det målrettede strategiarbejde giver markante forbedringer på området. Vi vil ønske forvaltningen god vind med arbejdet – og som sagt vil vi gerne stille vores viden og ekspertise til rådighed for et eventuelt samarbejde.

Med venlig hilsen

Tine Theker Stryhn

Bestyrelsesformand

Københavns Kommunes Børne- og Familieinstitution
Tilbagemelding fra Københavns Kommunes Børne – og Familieinstitution på 'rammeplan for Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge'.

Efter ledergruppens drøftelse af rammeplanen har vi følgende kommentarer:

1. Fokusområde: Udvikling af metoder, ansvarlighed og evidens.
Der lægges op til at indføre forskningsbaserede programmer. Det bemærkes, at effekten af disse programmer er systematisk undersøgt. Vi vil dog advare imod, at man ukritisk overfører resultaterne fra disse metoder til et dansk system, idet man ikke umiddelbart kan overføre programmer udviklet til en bestemt målgruppe til en anden kontekst. Ligeledes mener vi, at man skal forholde sig kritisk til en standardiseret indsatstype som let kommer til at fremstille en families vanskeligheder unuanceret, idet man presser den samme standard ned over meget forskellige problemområder med meget forskellig grad af kompleksitet.

Det er meget positivt, at man lægger op til en evaluering af allerede eksisterende og velafprøvede metoder. Disse metoders evidens findes der allerede belæg for i litteraturen (bl.a. FIC projektet).

Det er ligeledes vigtigt ikke at underkende den overvældende mængde af erfaringsbaseret evidens, bl.a. igennem det målrettede arbejde på institutionerne med udviklingsplaner, hvor der formuleres meget konkrete mål for den ønskede udvikling (hos børn og familier), metoder, tidsperspektiv og hvorledes man skal kunne se, at udviklingen rent faktisk er sket. Her er det muligt at se nærmere på, hvilke metoder der har effekt i arbejdet.

Afgørende for den fortsatte udvikling af området er det, at fortsætte arbejdet med at beskrive indikatorer på udvikling hos mindre børn ud fra udviklingspsykologiske perspektiver, bl.a. for at klarlægge, hvilken indsats der er nødvendig i barnets meget følsomme tidlige udvikling for at sikre et godt fundament for barnets fremtidige liv.

Som institution vil vi gerne inddrages i arbejdet med at indkredse, hvorledes man kan lave effektmåling i arbejdet med den tidlige indsats (0 – 3 år). Vi har stor erfaring med at skabe meget fleksible behandlingstilbud, der retter sig både mod barnets udvikling og udvikling af forældreskab / tilknytning. Vi har på institutionen være meget inspireret af 'aktionsbaseret forskning' med stadig opmærksomhed på 'hvad der virker', og hvordan vi kan generere mere viden i organisationen samt overfører gode erfaringer til nye kontekster.

Ligeledes stiller vi os også gerne til rådighed med at udvikle og tilpasse nogle forskningsbaserede programmer, forudsat at det ligger indenfor institutionens hovedopgave (0-6 års området). Vores medarbejdere har en faglig baggrund og en motivation der kunne have indflydelse på et godt resultat.

2. Fokusområde: Bedre myndighedsarbejde.
Fra institutionsperspektiv kan de myndighedsmæssige beslutninger eller forløb, der er omkring udsatte børn og deres familier til tider være ganske uforståelige. Vi har mange eksempler på, at vi har haft sager i visitation, som klart bar præg af, at der tidligere i barnets liv har manglet vilje, mod eller økonomi til at iværksætte den nødvendige foranstaltning (f.eks en døgnanbringelse af barnet kombineret med tilbud om familiebehandling). Den manglende støtte eller behandlingstilbud til barnet og familien medfører, at barnet ofte traumatiseres eller kommer i fejludvikling, hvilket på den lange bane kræver en langt mere omfattende behandlingsmæssig indsats. I særdeleshed er der stor tilbageholdenhed med den helt tidlige massive indsats, endskønt det drejer sig om familier, som er kendte i systemet og som ofte har store egne psykosociale vanskeligheder. Det er en massiv tidlig indsats som kan have stor behandlingsmæssig effekt for barnet / familien og dermed også for samfundsøkonomien.

Vi kan ligeledes bekræfte billedet af lange 'ligge - tider' i sagerne. Ikke mindst forlænges anbringelsesperioden ofte væsentligt for børn, som er klar til at komme videre (i plejefamilie), fordi der ikke er plejefamilier og aflastningsfamilier. Der vil være meget at vinde på en bedre koordinering af samarbejdet omkring anbringelsesforløb mellem sagsbehandler og institution, og med at turde sætte omfattende og målrettet ind fra myndighedsdelen.

I vores arbejde, som primært har fokus på forældre / barn relationen, finder vi det overordentlig vigtigt, at der også er opmærksomhed på uddannelse og erhvervsdelen. Al forskning viser, at det har stor betydning for en families samlede livskvalitet at der er en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det fordrer et koordineret samarbejde af forskellige myndighedspersoner omkring familien. Vores erfaring er at det er meget svært at få etablere netværksmøder med voksenteam / jobcenter, og at vi ofte sender familier hjem uden der er en plan for det videre forløb.

3. Fokusområde: Tidlig indsats i forhold til udsatte børn.
Vi er helt enige i at strategien særlig skal målrettes den tidlige indsats. Konsekvenserne af manglende kvalitet i omsorgen, såvel fysisk som psykisk / emotionelt for det lille barn, er ufattelig store, menneskeligt såvel som økonomisk.

Indsatsen skal målrettes læger, jordmødre, sundhedsplejersker, pædagoger i daginst. (særligt vuggestuen) og lærere. De skal ikke alene kunne identificere begyndende mistrivsel, men også undervises i, hvornår og hvordan der skal skrives underretninger. Ligeledes skal det indgå i uddannelsesforløbet for alle berørte faggrupper.

Den tidlige indsats i udsatte familier skal helst begyndes allerede i graviditeten, hvor der er meget at vinde ved at arbejde med den 'mentale graviditet', tilknytningen til det ufødte barn, familiens egne erfaringer med forældreskab / rollemodeller, håb og drømme for det ufødte barn og den fremtidige familie. Dette arbejde kan ligge i forskellige sammenhænge afhængig af bekymringsgraden.

Vi har stor erfaring med at arbejde med barnet **i** familien, bl.a. i vores lejlighedsafdeling, hvor familien bor sammen indenfor institutionens rammer og dermed indgår i et samarbejde med professionelle omkring at skabe tilknytning og udvikling i familien. For at en sådan foranstaltning skal kunne forebygge evt. senere anbringelse af barnet er det vigtigt, at der er støtte og hjælp at hente for familien også efter en udskrivning fra vores institution. Som allerede nævnt med mulighed for aflastningsfamilier, familiekonsulent, daginstitution og arbejde.

4. Fokusområde: Styrkelse af anbringelsesviften.

Vi finder det unuanceret at postulere at: 'mange anbragte børn og unge ikke opnår de samme muligheder for trivsel og udvikling som deres jævnaldrende og klarer sig markant dårligere'. Der er ikke angivet noget, der bevidner om det er institutionsanbringelsen, eller om det er en for sen indsats, der er årsagen til dette dårlige resultat. SFI's forløbsundersøgelse viste ret klart, at skal der opnås resultater med målgruppen 'udsatte børn og unge' skal der en tidlig, intensiv og omfattende indsats til, som skal målrettes både barnet og familien såvel under anbringelsen som efter. En stor del af problematikken med den manglende effekt af anbringelsen er, at der ikke gribes tidligt og massivt nok ind, hvorved børnene når at udvikle store egne vanskeligheder.

Vi er helt enige om, at vi skal have en mangfoldig vifte af anbringelsestyper. Samtidig er vi stærkt bekymrede for den manglende anerkendelse af døgninstitutionernes specialiserede viden, og de særlige behandlingsmiljøer der er konstrueret på baggrund af teoretisk forankring og praksiserfaring, til at kunne håndtere særdeles komplekse problemstillinger hos børn og familier.

Vi har stor erfaring i at skabe anbringelsesforløb karakteriseret af fleksibilitet, forløb som indbefatter familiebehandling, samarbejde med daginstitution, netværksarbejde osv. Døgninstitutionernes styrke er ofte det tætte, interne tværfaglige samarbejde: psykologen, som

afdækker ressourcer og vanskeligheder samt tilbyder terapeutiske forløb. Pædagoger og familiebehandlere som samarbejder med familien om at forandre og udvikle familien. Socialrådgiveren der kan rådgive omkring det sociale, juridiske og økonomiske. Sundhedsplejerske der er ekspert på det lille barn. Sygeplejersken der måske har stor psykiatrisk indsigt. Afspændingspædagog der arbejder med kroppen.

I vores iver efter at skabe nye tilbud, skal der være en særlig opmærksomhed på at bevare de specialiserede institutioner, som nok er udgiftstunge, men som også er i stand til at løse opgaver, som ikke kan rummes andre steder i systemet. Samtidig er vi fortalere for at nedbryde skellene, således at der kan komme et langt tættere samarbejde mellem f.eks. behandlingsinstitution og familiepleje. Det kunne være et barn der efter endt institutionsophold fortsætter i ambulant behandling i den kendte kontekst. Eller en fortsat kontakt mellem plejefamilie og institution med mulighed for rådgivning eller supervision. Dette vil kunne forebygge sammenbrud i anbringelserne og bedre forældresamarbejdet.

Vi forholder os noget skeptiske i forhold til omfattende brug af muligheden for netværkspleje i forhold til meget udsatte børn. Vi er helt bevidste om, at det er langt mindre udgiftstungt. Samtidig er der en overrepræsentation af unge forældre der selv har været anbragte eller har oplevet svære svigt i barndommen, og som bærer på en tung negativ social arv, indlejret i netop den familie som nu skal være netværksplejer for deres barn!

Hvis det er et ønske, at døgninstitutioner skal indgå i fleksible opgaveløsninger, som måske også indbefatter arbejde 'ud af institutionen', er det afgørende at se på økonomien, som lige nu hviler på en 'BUM'- model der kræver høj belægningsprocent og således forhindrer at der frisættes personaleressourcer til udviklingsarbejde.

Helt konkret foreslår vi:
En udvidelse af det nuværende tilbud til udsatte børn og deres familier om parallelanbringelse eller en udbygning af det lejlighedsarbejde der allerede foregår på Københavns Kommunes Børne – og Familieinstitution. Vi kan slet ikke imødekomme efterspørgslen på tilbuddet og ved, at der købes mange pladser udenfor København.

Et opgangsfællesskab, eller kollegium, hvor der er tilknyttet nogle kontaktpersoner og en socialrådgiver, evt. en fast tilknyttet uddannelsesvejleder. Der vil stadig kunne være 'lidt snor' i familierne, også efter endt ophold på f.eks. vores institution. Opgaven skulle være støtte til et velfungerende hverdagsliv og netværksdannelse. Man kunne overveje om velfungerende 'unge mødre' kunne bo i opgangen, som en slags rollemodeller, for en favorabel pris. *Rigtig god ide.*

Initiativer som er netværksskabende for unge sårbare familier, og som kan være med til at forhindre social isolation og marginalisering.

Sammenhæng i udvikling af familiebehandlingstilbuddet i København. Herunder en afklaring af, hvor arbejdet skal varetages af en familiekonsulent lokalt, og hvornår problemerne i en familie er af en sådan karakter, at den skal henvises til den ambulante afdeling i vores institution, som kan yde en mere massiv tværfaglig indsats.

Udvikling af et tættere samarbejde mellem behandlingsinstitution og plejefamilie, evt. med behandlingstilbud til barnet på dagsbasis og supervision til plejefamilien, således sikres en koordineret indsats.

Oprettelse af et mere flexibelt 'børnehus', som vil kunne tilbyde aflastning ved spidsbelastning i familien (evt. for hele familien).

Overordnet er vi meget glade for at der i Socialforvaltningen arbejdes med at skabe en strategi på området der kan sikre en bedre koordinering af indsatserne.

Venlig Hilsen

Grete Bøegh Svendsen.
Konst. Institionsleder.

Københavns Kommunes Børne – og Familieinstitution.

De Faglige Organisationer
Bemærkninger til Høringsudkast af rammeplan for strategien på området for udsatte børn og unge.

Indledningsvis skal vi udtrykke vor tilfredshed med, at den "gamle" sektorplan nu afløses, af først en rammeplan – senere en egentlig samlet strategi for områdets udvikling.

Strategien skal fungerer som bindeled mellem de overordnede politiske beslutninger og den konkrete indsats forvaltningens medarbejdere iværksætter over for udsatte børn og deres familier.

Vi er som udgangspunkt enig i, at der skal være en sammenhæng mellem de politiske prioriteringer og de konkrete indsatser, men ønsker også at pege på nødvendigheden af overensstemmelse med de økonomiske ressourcer, og medarbejdernes kompetencer. Det er vor opfattelse, at der i dag ikke er denne overensstemmelse.

Der er desværre en del eksempler på, at børn, unge og forældre bliver svigtet af de sociale myndigheder i København, og den aktuelle situation på Nørrebro, peger på, at der ikke hidtil har været anvendt en tilstrækkelig indsats, for at dæmme op for ungdomskriminaliteten.

Den i mange år manglende prioritering af efterværnsindsatsen, samt satsningen på at indsatsen overfor de unge i et stort omfang skulle foregå via mere eller mindre "løse" støtte kontaktpersoner, har vist sig ikke at være tilstrækkelig.

Den sidste år iværksatte meget alvorlige million besparelse på socialcentrenes børne/familieområde, er også et eksempel på en politisk prioritering – der ikke hænger sammen med områdets behov.

Det nytter ikke noget at sende socialrådgivere til skoler og daginstitutioner, eller sende flere gadeplansmedarbejdere på gaden for at styrke den forebyggende indsats, hvis der samtidig skal spares millioner på socialcentrene.

Det er derfor væsentligt for os, at politikerne er opmærksomme på, at skal rammeplanens massive satsning på udvikling af nye redskaber til screening, monitorering, auditering, kvalitetssikringskontrol, effektmåling, dokumentation, styring, udvikling og implementering af nye evidensbaserede programmer realiseres, skal der tilføres mange flere midler til området, og vi har vores tvivl om hvorvidt en sådan investering vil give det forventede resultat.

Det er også vores vurdering, at et lidt mindre ambitionsniveau på

denne udviklingsdel, og lidt mere fokus og økonomi på driften, og udviklingen af de eksisterende tilbud, vil have en mere positiv effekt på kvaliteten af indsatsen overfor de svageste børn, unge og deres familier.

Det skal således sikres at planen i højere grad er i overensstemmelse med de økonomiske ressourcer, politikerne ønsker at prioriterer området med.

Samtidig skal det under alle omstændigheder sikres, at der løbende investeres i medarbejdernes kompetenceudvikling, således at de forskellige faggrupper er i stand til at løfte de opgaver der bliver prioriteret.

Vi er tilfredse med at de faglige organisationer mv.. bliver inddraget i arbejdet med formulering af planen, og håber endvidere at vi bliver yderligere inddraget i den fase hvor rammeplanen skal konkretiseres til en egentlig strategiplan.

Vi håber endvidere at forvaltningen og efterfølgende det politiske udvalg, ved at inddrage de faglige organisationer, anerkender at forvaltningens medarbejdere har kompetencer, viden og indsigt, der ud over at blive anvendt i det daglige, også skal inddrages når de større udviklingslinier skal tilrettelægges.

De faglige organisationer på området – der i forvejen har et flerårigt samarbejde – har valgt at udarbejde et fælles høringssvar.

Høringsvaret dækker således synspunkter hos SL- Storkøbenhavn, Forstanderklubben/KKE, LFS, HK-SOF, DS-SOF, og Dansk Psykologforening-SOF.

Rammeplanen tager udgangspunkt i 3 overordnede politiske effektmål, der understøttes af en række delmål m.v.. Vi kan tilslutte os de overordnede mål, men skal foreslå, at der i delmålene lægges mere vægt på det undervisningsmæssige aspekt. Det er vor opfattelse at den særlige undervisningsopgave der løses på de dagbehandlende tilbud, og på de interne skole på en række døgninstitutioner, bør have en mere fremtrædende placering i de oplistede delmål – på linie med delmålene omkring sundhed og fritidsliv.

Det er en vigtig socialpædagogisk opgave at sikre at børnene og de unge lære at læse m.v. – således at de senere hen, kan komme i en position hvor de kan deltage aktivt i uddannelses- og beskæftigelsesforløb.

De faglige organisationer kan tilslutte sig, at de overordnede linier i

strategien, forklares ved hjælp af forandringsteorier, der beskriver de virkninger, der forventes at blive resultatet af forskellige former for indsatser.
På det konkrete individniveau anvendes der jo også i det daglige "forandringsteorier" – f.eks. i handle- og udviklingsplanerne. Som vi alle ved, er det ikke altid at det kommer til at gå som forventeligt – og så må der justeres i planerne. Vi forventer at de "store" forandringsteorier som der arbejdes med i planen, også skal betragtes som "fleksible" i den forstand – at de ikke skal opfattes som "den sande/rigtige vej" – men mere betragtes som vejvisere for indsatsen – pejlemærker og langsigtede mål for hele forvaltningens indsats.

Vi skal endvidere anføre vor frygt for, at den megen fokus på etablering af forskellige målesystemer, som det også fremgår af målene formuleret som "tentative" indikatorer, - vi forstår det skal oversættes til "forsøgsvise" indikatorer, flytter fokus fra arbejdet med de udsatte børn, unge og deres forældre, til med jævne intervaller at udfylde diverse skemaer, hvis anvendelse er rent administrativt eller ukendt for institutionerne.

Skal der måles – evalueres – skal det gøres på en sådan måde, at de involverede medarbejdere kan bruge evalueringen til at udvikle deres metoder og praksis.

Planen opererer endvidere med 5 fokusområder:
1. Udvikling af metoder, ansvarlighed og evidens
2. Bedre myndighedsarbejde
3. Tidlig indsats i forhold til udsatte børn
4. Hurtig og insisterende indsats i forhold til uroskabende unge
5. Styrkelse af anbringelsesviften

Vi har følgende bemærkninger til de enkelte fokusområder:

Udvikling af metoder, ansvarlighed og evidens:
Rammeplanen lægger op til at arbejdet med udsatte børn og unge i højere grad bliver mere videns- og evidensbaseret, dels igennem indførelse af flere evidensbaserede metoder, og dels igennem konstant vidensopsamling og evaluering af allerede benyttede metoder og praksisser.

Det er vor opfattelse at indførelse af udenlandske programmer – der er mere eller mindre evidensbaseret i en anden kultur, end den de nu skal fungerer under, kræver mange ressourcer at teste, og at en del erfaringer peger på, at det nok skulle være muligt at opnå de samme resultater, ved at udvikle de eksisterende tilbud.

Således peger mange undersøgelser på neutrale effekter af en bestemt

metode målt op imod en anden indsats. En svensk effektundersøgelse viser således at en indsats med MST, har samme virkning som at stå på venteliste til MST.

Vi er slet ikke afvisende overfor, at det er muligt at lære noget fra andre kulturer, men finder at det er en meget kompliceret sag, direkte at overfører hele programmer fra f.eks. USA, ind i en dansk sammenhæng.

Vi kan tilslutte os, at der sættes mere fokus på, at medarbejderne på de pædagogiske institutioner, løbende får tilbud om at blive inspireret af kollegaer fra andre byer og lande, f.eks. ved at der i højere grad åbnes op for at de nye centre på børne- og ungeområdet får økonomisk mulighed hertil.

Vi vil opfordre til, at der i stedet for indførelse af flere "store og komplicerede effektmålingssystemer" som det er tvivlsomt at områdets praktikere kan bruge til noget, sættes mere fokus på den løbende opsamling og evaluering af resultaterne af de metoder og praksisser der i dag anvendes på centrenes institutioner.

Vi foreslår derfor, at der snarest iværksættes et udviklingsarbejde, som har til formål at revidere det i dag anvendte handle- og udviklingsplan koncept, så det i højere grad bliver et samarbejdsredskab, der kan anvendes aktivt af myndighedscenter, anbringelsescenter og de anbragte børn/unge og deres familier, men også designet således, at det kan anvendes til løbende at evaluere effekterne af de konkrete anbringelsesforløb, og derved også bedre kan anvendes til at korrigere og ændre indsatsen i forhold til det aktuelle behov.

Evalueringerne skal efterfølgende kunne anvendes til at såvel myndighedscenteret som anbringelsescenteret, kan bruge evalueringen til at forbedre deres indsats, samarbejde, tilbud m.v.

Et sådant udviklingsarbejde skal gennemføres i et tæt samarbejde mellem medarbejdere i myndighedscentrene og anbringelsescentrene, og sikre at der sættes fokus på den "samlede ydelse", herunder undervisningsdelen.

Endvidere finder vi det væsentligt, at forvaltningen fremadrettet støtter den udvikling, mange institutioner har været igennem via KIA projektet, herunder understøtter og videreudvikler metoder, til evaluering af institutionernes praksis (gør de det, de siger de gør!).

Bedre myndighedsarbejde
Vi kan overordnet tilslutte os de foreslåede initiativer og målsætninger for indsatsen. Vi må dog igen pege på behovet for tilførsel af

ressourcer, da de enkelte socialcentre i stort omfang har svært ved at løse de aktuelle opgaver. Der er et meget stort flow af medarbejdere på socialcentrene, og den store sagsmængde, de pålagte besparelser, og forvaltningsstrukturen i København kommune, gør det svært at fastholde medarbejderne i socialforvaltningen.
De massive besparelser på socialcentrene i 2008, har bevirket at sagsbehandlerne i et vist omfang, ikke indstiller de optimale forslag til foranstaltninger, men billigere løsninger. Denne nedgradering – og manglende respekt for de faglige vurderinger – giver ikke optimale arbejdsforhold, og medvirker ikke til en faglig udvikling af kvaliteten i arbejdet.

Der er derfor behov for at der på alle måder støttes op om den nye teamorganisering, også med ressourcer der matcher behovet for øget kvalitet i myndighedsopgaven. Det drejer sig om flere medarbejdere, kompetenceudvikling, og mulighed for udvikling af samarbejdet med samarbejdspartnerne, f.eks. ved anbringelser og andre indsatser.

Tidlig indsats i forhold til udsatte børn
De faglige organisationer kan tilslutte sig de foreslåede initiativer og opstillede mål. Vi vil specielt pege på, at der er behov for at udvikle samarbejdet med andre faggrupper i andre forvaltninger, således at det bliver muligt at iværksætte en tidlig indsats.

Vi kan således tilslutte os forslagene om, at sikre at der bliver mere opmærksomhed i de almene tilbud om risikofaktorer, at almensystemet tilbud gøres mere rummelige m.v., men også at det bliver lettere at kontakte de sociale myndigheder, f.eks. ved at der bliver tilknyttet socialrådgivere til daginstitutionerne og sundhedsplejen.

Dette indebærer dog også, at socialforvaltningen reelt har mulighed for at følge op på det forventeligt større antal henvisninger, og ikke af økonomiske grunde må afvise at gøre noget ved de synliggjorte problemer.

Efter vor opfattelse er der ikke store problemer med at reinkludere børn/unge i de almene tilbud, men opfattes det sådan i almen systemet, må der selvfølgelig etableres procedure der sikre en bedre overgang.

Vi kan tilslutte os forslaget om etablering af fælles kompetenceudvikling af medarbejdere i BUF og SOF.

Hurtig og insisterende indsats i forhold til uroskabende unge
De faglige organisationer tilslutter sig de overordnede initiativer – men finder at der grundlæggende mangler en bedre organisering af arbejdet med de unge – der på forskellig vis er fordelt på op til 3 forskellige forvaltninger.

Det er vor opfattelse at en del unge i dag ikke får tilbudt den hjælp de har behov for, fordi strukturen modvirker en effektiv indsats overfor de unges problemer. Derfor er det afgørende at der sættes mere ind på at udvide det tværfaglige samarbejde forvaltningerne imellem, og opbygge procedurer og samarbejdsformer lokalt, der matcher de lokale behov.

Der bør derfor indgås egentlige samarbejdskontrakter, der sikre at unge på vej ud af børne/familieteamets regi, bliver taget hånd om i såvel socialforvaltningens voksenteam som BIF såfremt der er behov herfor.

I resumeet fremgår det at der skal lægges mere vægt på det man ved fungerer – f.eks. gadeplans- og kontaktpersonarbejdet. Os bekendt er der ikke evidensbaserede undersøgelser der understøtter at den nuværende model for anvendelse af gadeplans- og støttekontaktpersoner fungerer bedre end så meget andet.

Vi er dog enige i, at der gøres et rigtigt godt stykke arbejde på gadeplan – men det er også vores opfattelse, at denne indsats i et vist omfang "lever sit eget liv" – og kan blive bedre.

Vi finder at der er behov for at kvalificere dette arbejde, og i højere grad sikre at der etableres et fagligt miljø omkring kontaktpersonerne – f.eks. også ved at anvende færre – men fuldtidsansatte medarbejdere til opgaven.

Endelig finder vi, at der også skal tages initiativer der kan medvirke til at den faglige viden og ressourcer f.eks. på center for udsatte og kriminalitetstruede unge, bringes i spil med kollegaer fra de forebyggende centre og lokalcentrenes børne/familieteam. En enklere organisering af tilbuddene i egen forvaltning, vil angiveligt også give mulighed for mere fælles læring, og dermed bedre indsats overfor de unge. Se endvidere bemærkningerne under næste afsnit om lokalt baserede "opholdstedslignende" tilbud.

Styrkelse af anbringelsesviften:
Vi kan tilslutte os forslaget om at der etableres flex-pladser, således at der åbnes op for en mere fleksibel indsats. Vi skal dog advare imod at der lægges op til etablering af discounttilbud, i konkurrence med et måske dyrere helhedstilbud som man vil kunne finde inden for de forskellige centre.

Etableringen af flexpladser, kunne f.eks. også være hybellignende tilbud, tilknyttet et center, der kan anvendes overfor unge der har svært ved at være på en mere traditionel institution, og eller anvendes i

efterværnsindsatsen, som vi mener skal prioriteres på en hel anden måde end den gøres i dag.

Efterværn skal gøres obligatorisk, og vi mangler at planen forholder sig ordentligt til problemet.

Vi kan tilslutte os forslaget om at der etableres flere mindre "opholdstedslignende" døgntilbud til børn/unge, beliggende i de forskellige bydele, således at barnet/den unge fortsat kan gøre brug af skole og andre tilbud i dets "gamle" nærmiljøområde.

Opholdstederne bør være tilknyttet et anbringelsescenter, således at det sikres at medarbejderne løbende er i faglig udvikling/at den socialpædagogiske indsats løbende vurderes/evalueres, og at opholdsstedets ydelser synliggøres som en del af anbringelsescentrenes vifte af tilbud.

Konstruktionen med lokalt baserede opholdsstederne, vil give bedre mulighed for, at der etableres et tættere samarbejde til det lokale socialcenter(børnefamilieteam), til centerets forebyggende/opsøgende medarbejdere, sagsbehandlere mv..

Udviklingen af nye samarbejdsflader mellem den traditionelle "forebyggende" indsats og den "behandlende" indsats, sætter fagligheden i spil på en ny måde.

Den tættere beliggenhed i forhold til barnets/den unges familie, netværk m.v. giver bedre muligheder for at etablerer et tættere samarbejde/inddragelse af familie, netværk mv., og dermed optimere de behandlingsmæssige muligheder.

Satsningen på større inddragelse af forældrene/pårørende og netværk i den samlede indsats, samt etablering af mere intensivt familiearbejde i tilknytning til anbringelsen, kan vi tilslutte os fuldt ud.

Det er vores opfattelse, at dette element i mange tilfælde, vil udvikles til at være en væsentlig del af den samlede indsats overfor de udsatte børn/unge og deres familie, men også skal opfattes som en nyudvikling af indsatsen, der fordre megen opmærksomhed og kompetenceudvikling af medarbejdere på institutionerne.

En del institutioner har allerede arbejdet med forældreinddragelse/familiearbejde i forskelligt omfang, og det vil være hensigtsmæssigt at inddrages disse erfaringer i den videre udvikling af denne indsats, i stedet for "blot" at indfører et nyt evidensbaseret program fra USA.

Vi kan tilslutte at der anvendes flere netværksfamilier, men skal gøre opmærksom på, at også SFI's seneste forskning viser, at der faktisk er rimelig overensstemmelse mellem de anbragte børns problemstillinger og deres anbringelsessted. Det vil således være forkert at forestille sig at en række børn/unge i døgninstitutioner kan få samme effekt ud af at komme i en plejefamilie. Ofte vil udgangen på en sådan placering være at barnet fjernes fra familieplejen/hvis de ikke selv stikker af – for efterfølgende at komme på en døgninstitution, og familieplejen vil få et nederlag fordi de ikke kunne magte opgaven.

På vegne af nedenstående organisationer
Niels Andersen 10 03 2009
Lars Petersen / SL - Storkøbenhavn
Lars Rosenberg / Forstanderklubben/KKE
Helle Haslund / LFS
Linda Svendsen / HK - SOF
Joan-Marie Nielsen og Dorthe E. Nielsen / Socialrådgiverne- SOF
Bjørn Sørensen og Grethe Jayatissa /Psykologerne – SOF

Børne- og Ungdomsforvaltningen, Kontor for Støtte, Rådgivning og Sundhed
Børne- og Ungdomsforvaltningen, Kontor for Støtte, Rådgivning og Sundhed har drøftet udkast til rammeplan, og skal generelt udtrykke stor tilfredshed med, at der fremadrettet iværksættes en overordnet strategi for socialt sårbare børn og unge, der har brug for særlig støtte.

Børne- og Ungdomsforvaltningen hilser Socialforvaltningens fremadrettede intentioner om tæt samarbejde og koordination såvel omkring strategien som Specialreformen velkommen, og deltager meget gerne i en fælles kompetenceudvikling, så forvaltningerne sammen kan udvikle et fælles sprog og en fælles forståelse af udsatte børn og unge.

Overordnet hilser vi Socialforvaltningens initiativ i forhold til bl.a. at rykke indsatsen tættere på almensystemet velkommen. Det vil ganske givet få stor betydning for det fremtidige samarbejde, at afstanden til børnefamilieteamet bliver kortere.

Dag og døgns kommentarer
Strategiens fokusområder tilkendegiver særligt vigtigheden af de eksterne samarbejdspartnere. Børne- og Ungdomsforvaltningen finder det derfor vigtigt, at PPR bliver medtænkt og medinddraget i strategien. PPR's virke spænder over de 0-18 årige børn og unge, og bør derfor være en naturlig samarbejdspartner i myndighedsarbejdet, når vidensdeling og kompetenceudvikling skal iværksættes. Dette hvad enten det drejer sig om tidlig indsats relaterende til alder, eller tidlig indsats relaterende sig til bekymrende tegn generelt.

Hvad angår forarbejdet til en anbringelse, kan Støtte, Rådgivning og Sundhed - konkret fagteamet for Dag- og Døgnplacerede børn og unge - bidrage med væsentlig information vedr. faktuelle oplysninger om den påtænkte skoleforanstaltning således, at risiko for sammenbrud i anbringelsen mindskes. Fagteamet for Dag- og Døgnplacerede børn og unge bør derfor ligeledes inddrages som en naturlig og formaliseret samarbejdspartner.

Strategien fokuserer på at fastholde de udsatte elever i skolesystemet, hvad enten der er tale om normalskole eller en behandlingsforanstaltning. Det anbefales, at hhv. PPR og Støtte, Rådgivning og Sundhed på enkeltsagsniveau inddrages i langt højere grad end hidtil i et formaliseret samarbejde med det sigte, at eleverne skal gennemføre deres grundskoleforløb.

Børne- og Ungdomsforvaltningen bemærker, at Socialforvaltningen agter at udvikle egne anbringelsestilbud. Børne- og Ungdomsforvaltningen bidrager gerne til denne udvikling, så et mere

helhedsorienteret tilbud til udsatte børn tilvejebringes.

Sundhedsgruppens kommentarer
Side 5 under overskriften 'Politiske målsætninger'. Punkterne 1 - 9 er meget idealistiske. I forbindelse med sundhed, vil et tidligt skadet barn f.eks. ifm mors indtagelse af alkohol under graviditeten eller et barn udsat for en brist i forældre-barn-relationen have problemer med at opnå et sundhedsniveau som jævnaldrende, der ikke har været udsat for den pågældende risikofaktor.

Side 17 under afsnit 'Tidlig indsats i forhold til udsatte børn'. Både i dette afsnit og generelt i dokumentet savnes en definition af tidlig indsats.

Side 17 under afsnit 'Problemet' er der opgjort den procentvise fordeling af hvor underretninger kommer fra. Her er opgjort at der i SOF kun modtages 20% af underretningerne fra daginstitutioner og Sundhedspleje. Henvendelser fra Sundhedsplejen vil ofte være meget tidlige og af en mere uformel karakter end egentlige underretninger. Problemerne i barnets tidlige liv er, netop ofte ikke er af en størrelsesorden der umiddelbart afføder en underretning. Derfor bør en opgørelse omfatte f.eks. telefoniske og personlige henvendelser. Her kan det også forventes at en del problemstillinger behandles i de tværfaglige grupper og derfor ikke initieres ved en underretning.

I forbindelse med implementering af det forventede 4½-5 årsbesøg af sundhedsplejersken, som er en del af indsatsen i forlængelse af 'København kæmper mod ulighed' og 'Hvert barn sin chance'. Det forventes, at en lang række problemstillinger vil blive mere synlige, og derfor vil nå til børnefamilieteamenes kendskab tidligere, og den tidlige indsats derved vil blive styrket.

Dertil skal man være opmærksom på at underretninger fra skoler og institutioner mange gange kan være udarbejdet på baggrund af en drøftelse med sundhedsplejersken.

Side 19 under afsnit 'ved at identificere børn med behov for støtte tidligt' ang. f.eks. tidlig bortadoption af fx. spædbørn. Det hilses velkommen at fokus på netop denne problemstilling optimeres.

Generelle bemærkninger fra Støtte, Rådgivning og Sundhed
Der er flere uklarheder i rammeplanen, som vi anbefaler, at I retter til.

Politiske målsætninger s. 5
For det første hedder det Børne- og Ungepolitik ikke børnepolitikken. I den forbindelse mener vi, at der allerede i indledningen til SOFs rammeplan skal være en henvisning til denne politik. Flere steder

skrives der om politiske mål og delmål, men det er uklart hvilket udvalg der har vedtaget dem og hvornår. I skriver f.eks. tre overordnede effektmål - er der ikke fire? (også tre mål på s. 10)

De fem fokusområder s. 7
Her skrives der om hurtig indsats, det er meget vigtigt for os, at der forståelsesmæssigt ikke er tvivl om, at tidlig og hurtig indsats ikke er det samme. Hvis det skal fremgå klart og tydeligt kræves der måske en definition af, hvad tidlig indsats er som nævnt ovenfor.

Hurtig indsats Støtte, Rådgivning og Sundhed anbefaler at det slettes på s. 21 pga. kontekst, men ikke når det handler om SOFs hurtige og insisterende, men de steder hvor det kobles sammen med tidlig. S. 17 står der "hurtig og konkret" indsats, andre termer er bedre f.eks. tidlig, forebyggende, helhedsorienteret indsats

3. fokusområde: tidlig indsats i forhold til udsatte børn s. 17
Der er nogle uklarheder i dette afsnit. Måske der generelt skulle stå socialt udsatte børn og unge? Svarer standard til koncept for de tværfaglige grupper?

Der står "…en tidlig identifikation af udsatte børn øger chancerne for at undgå at børnene udvikler psykosociale vanskeligheder." Samtidig peges der i fodnoten på at pædagogstuderende ikke uddannes systematisk til opgaven - samt at de kommunale vejledninger osv...

Det ville være oplagt, hvis SOF skulle tættere på almensystemet eller påtænker at planlægge uddannelse, der kan minimere problemet, at det gøres i samarbejde med BUF

Forandringsteorien s. 18
Hvem skal bruge screeningsværktøjer? Hvis det f.eks. er pædagoger, lærere, sundhedsplejen mv. så er det vigtigt, at det sker i samarbejde med BUF og med udgangspunkt i eksisterende, gode værktøjer.

Specialreformen s. 20
Her vil vi gerne have rettet det sidste punkt lidt til. Der står "At der afsættes midler til efter- og videreuddannelse... i specialtilbuddene." Vi vil meget gerne have slettet "i specialtilbuddene" da det kan misforstås ift. hvordan specialreformen er finansieret.

Småfejl hvor vi anbefaler at man laver søgning på ordene/begreberne i rammeplanen med henblik på at skifte dem ud.
Sigtelinjer = retningslinjer?
Almensamfund = almensystemet?
Socialforvaltningen skrives flere gange med småt.
Dokumentering = dokumentation?

Københavns Kommune skrives flere steder med småt.
Signifikante kan bruges statistisk men ikke som ”significant other” når det handler om barnets relationer.

Drift- og Udviklingskontor for Udsatte

Drift og Udviklingskontor for Udsatte grupper, misbrug og bolig har med interesse læst høringsudkast af rammeplan for Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge.

Kontoret har især berøring med udsatte børn og unge via kommunens krisecentre, der både modtager kvinder med børn indskrevet på § 109 – især kvinder udsat for vold eller trusler om vold, og § 110 – hjemløse familier, enlige og par med særlige sociale problemer med børn og unge. Krisecentrene kan yde omsorg og støtte til familier og børn i forbindelse med det aktuelle ophold på krisecentret, mens børn og unge med særlig behov for støtte må henvises til børnefamilie-teamene og støtte efter Servicelovens § 52.

Der er indgået en samarbejdsaftale mellem børnefamilieteamene og krisecentrene[1] i Københavns Kommune. Samarbejdsaftalen har til formål at sikre at børn på krisecentrene får den støtte de har behov for, herunder at det er tydeligt hvilke opgaver henholdsvis børnefamilieteamet og krisecentrene er forpligtiget til at løse i den forbindelse.

I forhold til rammeplanens 3. fokusområde vil Drift og Udviklingskontor for Udsatte grupper, misbrug og bolig derfor gerne gøre opmærksom på den vigtige rolle, som krisecentrene i lighed med daginstitutioner og skoler fortsat kan spille i forhold til opsporing og tidlig indsats overfor udsatte børn:

- Ca. 60 % af brugerne på kommunens krisecentre er enlige og familier med anden etnisk baggrund end dansk. En undersøgelse foretaget i 2004[2] viste, at langt størstedelen heraf er gifte kvinder med børn, som ikke har et netværk de kan hente støtte fra og som får ophold på et krisecenter på grund af alvorlige sociale problemer i forbindelse med vold i familien, skilsmisse, hjemløshed m.v.

- En landsdækkende undersøgelse fra 2005 vedr. børn på krisecentre viser, at 14 procent af de børn, der har ophold på et krisecenter, får en form for støtte fra socialforvaltningen. Den viser endvidere, at blot en fjerdedel af de børn på krisecentre, der har allermest brug for støtte, får hjælp fra forvaltningen, mens tre fjerdedele af de mest belastede børn på krisecentre ingen støtte får. Når børnene flytter fra krisecentret får 70

[1] Baltic, Den åbne dør, Egmontgården, Garvergården, Klostermosegård, Kvindehjemmet og Grevinde Danner.
[2] Jf. Indstilling til FAU 115/2005

procent af de truede børn og halvdelen af børnene i kategorien ´problembørn´, ikke nogen former for støtte.[3] Denne undersøgelse var bl.a. baggrunden for at ovennævnte samarbejdsaftale mellem børnefamilieteam og krisecentre blev indgået.

- Ifølge en rapport fra Boligfondens Krisecenter[4] om deres efterværnsprojekt udgør de etniske minoritetskvinder og deres børn en særlig udsat gruppe, idet kvinderne efter et ophold på krisecenter udviste tegn på depression og handlingslammelse, og havde vanskeligt ved at organisere familielivet, opdrage og sætte rammer for deres børn. Samtidig levede de i stor social isolation.

- En kortlægningsundersøgelse foretaget af Als Research på foranledning af Københavns Kommune i 2008 vedrørende socialt isolerede etniske kvinder[5] viste bl.a., at disse kvinder har vanskeligt ved at søge hjælp i kommunen og derfor risikerer ikke at få den støtte, som de har behov for i forhold til deres børn. Nogle af de socialt isolerede kvinder med etnisk minoritetsbaggrund møder vi på ét eller andet tidspunkt på kommunens krisecentre.

Drift og Udviklingskontoret for Udsatte grupper, misbrug og bolig vil meget gerne være med til at se nærmere på, hvorledes det hidtidige samarbejde mellem børnefamilieteams og krisecentre om de udsatte børn kan styrkes.

[3] LOKK Børnestatistik 2005 (rapport findes på: ww.lokk.dk/PDF/Statistik/Brnestatistik_2005.pdf)
[4] Jf. "Man kan ikke blive stærk så hurtig – erfaringer fra efterværn for børn og mødre på krisecentre". København 2005
[5] "Sociale isolerede kvinder med anden etnisk baggrund i Københavns Kommune". Als Research 2008.

TUBA
Høringssvar til Københavns Kommune.

TUBA har i mail af 16. februar modtaget høringsudkast til rammeplan for Københavns kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge.

TUBA v. regionsleder Birgitte Bonnerup ønsker hermed komme med flg. kommentarer.

Med TUBAs betydelige berøring med Rammeplanens målgruppe og fokusområder, er det vores ønske, at der i planen skabes mulighed for konstruktivt, udviklende og økonomisk samarbejde mellem forvaltningen og TUBA som en specialiseret frivillig organisation. Da vores tilbud går på tværs af flere områder, er det en central udfordring at finde et konkret tilknytningspunkt i forvaltningens organisering.

TUBA er en frivillig organisation, der med tilskud fra Københavns Kommune leverer en specialiseret social ydelse til unge fra familier med alkoholmisbrug. TUBA er specialiseret i den forstand, at vi har en grundig og dokumenteret viden om alkoholmisbrugets psyko- sociale følgevirkninger i og især ved, at holde den unge i fokus. TUBAs arbejde med rammeplanens målgruppe har berøring med især
tre af strategiens fokusområder:

Fokusområde 1: Udvikling af metoder, ansvarlighed og evidens.
TUBA har med sit høje antal af unge brugere, ca. 400 unge modtager rådgivning/terapi eller er på venteliste i København, og frivillige og ansatte uddannede behandlere, samt en tilknyttet forskningsmedarbejder grundlag for dokumenteret metode-udvikling og effektmåling.

TUBA arbejder systematisk med effekten af terapien og i 2009 indføres nyt system til måling, der ikke alene baseres på de unges egne oplevelser, men baseres på systemet Outcome and Session Rating scale. (Se http://www.talkingcure.com/) og PBE - Practise based evidence.

For den enkelte unge arbejder vi systematisk med udviklingsplaner og delmål hvori vi hver 5. terapigang arbejder med en status for udviklingsplanerne.

Fokusområde 3: Tidlig indsats i forhold til udsatte børn.
Kun en del af familier med alkoholmisbrug søger eller får hjælp. Unge fra disse familier bliver sjældent ”opdaget” før de selv får sociale

problemer eller psykiske lidelser. TUBA har succes med at tiltrække unge, mens de er i stand til at foretage forandringer og medvirke til at mindske den negative sociale arv, der kunne videreføres til en ny familie. At hjælpe udsatte børn, ved at hjælpe forældrene til at ændre uhensigtsmæssige familiemønstre. I TUBA har vi unge forældre i individuel og gruppeterapi og planlægger at oprette en forældregruppe i 2009. Det er væsentligt at understrege, at det for denne målgruppe kun sjældent er et spørgsmål omintellektuel forståelse, men ofte i høj grad nødvendigt at arbejde terapeutisk med tilknytning, empati og følelseskontrol hos den unge.

Fokusområde 4: Hurtig og insisterende indsats i forhold til uroskabende unge

¾ dele af TUBAs brugere oplevede problemer på skole, uddannelse og arbejde ved starten i TUBA. 80 % af disse oplevede forholdet til skole, uddannelse eller arbejde noget eller meget forbedret. I TUBA har vi gode erfaringer med at arbejde med teenagegrupper, har løbende minimum 1 gruppe i gang pr. uge.

Fokusområde 5: Styrkelse af anbringelsesviften

TUBA har gode erfaringer med at koncentrere sin indsats og støtte om den unge således at den unges fremadrettede perspektiv fastholdes.

Mvh

Birgitte Bonnerup
TUBA Kbh.
Vesterbrogade 69
1620 Kbh K.

Akutinstitutionen Frederiksholm
Allerførst skal vi anerkende det forelæggende initiativ og dermed beskrivelsen af en strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge.

Initiativet hilses velkomment og må anses for ambitiøst på vegne af de udsatte børn og unge.

Det står dog klart for os, at der er tale om toppen af et udviklingshierarki, der primært handler om forholdet med politikere og forvaltningsledelse. Når det drejer sig om udmøntning i den direkte indsats overfor de nævnte børn og unge, samt deres familier, må der nødvendigvis ske en omsætning af strategien til faktisk handling.

Den tilsyneladende objektgørelse af de udsatte børn og unge og noget forenklede tilgang til området, som man kan læse ind i udkastet, kan vel være en konsekvens af dettes meget overordnede formuleringer. Børnene, de unge og deres familier vil givet manifestere sig tydeligere, jo tættere vi kommer på disses faktiske møde med forvaltningens førstelinje.

I udkastet mangler der for os at se et tydeligt fokus på den humane kapital. Forvaltningens medarbejdere, deres kompetencer og engagement er faktisk en afgørende ressource i arbejdet med de udsatte børn og unge.

Kun få af de tænkte aktiviteter kan gennemføres uden et kompetent og motiveret medarbejderkorps. Det er vigtigt at man, i beskrivelser af strategien for forvaltningen udvikling, der senere skal danne udgangspunkt for daglig praksis, sender det signal, der sikrer at medarbejderen føler sig som en del af forvaltningen, at denne overtager målsætninger og menneskesyn og går ind for de valgte metoder.

Ingen, der har arbejdet indenfor feltet vil være i tvivl om kompleksiteten, når det drejer sig om opvækstforløbet for børn og unge, især de udsatte. Såvel barnets/ den unges livsverden er kompliceret med modsat rettede behov og påvirkninger og derfor har systemverdenen ind i mellem vanskeligt ved at tilvejebringe en målrettet og helhedsorienteret indsats. Vi skal blot som et eksempel nævne betydningen af forældrenes reelle accept af en foranstaltning som forudsætning for at barnet kan drage nytte af foranstaltningen.

Derfor vil en væsentlig del af formuleringen af forvaltningens forandringsteori også være at sætte fokus på de forhold, som vi ikke har kontrol over, men som er afgørende for, om vi opnår de ønskede

resultater af vores indsats. Der kan være tale om konsekvenser af forhold i barnet, den unge eller forældrenes livshistorie eller opståede ændringer disses psykosociale livssituation, der hæmmer en ønsket udvikling og kompromitterer en tilrettelagt indsats.

Ser man på overvejelsen om målgruppen for denne rammeplan, springer vigtigheden af en sikker sondring mellem psykosociale vanskeligheder og handicaps i øjnene.

Dette styrkes, når blikke falder på de effektmæssige delmål, hvor disse netop forudsætter et vist udviklingspotentiale, således at et *revalideringsmæssigt* mål kan opnås, i modsætning til den handicappede, hvor målsætningen mere vil være af *rehabiliterende* art.

Ser vi på de foreslåede tentative indikatorer i forhold til udvikling af anbringelsesområdet, rejser spørgsmålet sig, om hvor velunderbyggede disse rent faktisk er. Er de problemer, der ønskes løst, reelt konstaterede, eller er der tale om 'tendenser i tiden'. Er hensigten mere at gøre op med 'Den dårlige fortælling' om det sociale arbejde:

- Børnene og de unge kan ikke rummes i institutionerne
- Børnene og de unge tilskyndes ikke til skole, uddannelse eller job
- Institutionssystemet er stift og afvisende
- Børnene anbringes i 'kolde og dyre' institutioner i stedet for i 'varme og billige(?)' familier, end redeligt at efterstræbe, at skabe de bedste muligheder for de svagest stillede, hvor vanskeligt og modsætningsfyldt det så måtte være.

Det er i denne forbindelse værd at huske på, at 'der intet er efter' Socialforvaltningen, forstået på den måde, at vores tilbud er tilbuddet til de vanskeligst stillede børn og unge.

I en overvejelse om mål for en socialforvaltning skal der altså også 'være plads' til dem, som må leve et helt liv med problemer.

En fatal konsekvens, kan blive, at risikoen foreligger for en udskilning, således at tilbud og institutioner begynder at sortere i klientellet og satser på de børn og unge som besidder et udviklingspotentiale, der modsvarer effektmålene – på bekostning af dem, hvor potentialet er svagere – eller sværere at få øje på, af hensynet til budgettildeling, anerkendelse eller andre forhold.

Akutinstitutionstilbuddene for aldersgruppen 5-18 år er samlet i Center for Akutinstitutioner, som en del af forvaltningens institutionstilbud. I forhold til en samlet strategi for udvikling af indsatsen for udsatte børn og unge er akutinstitutioner den

foranstaltning, der er i stand til at modtage børn og unge med få timers varsel, når der er akut behov for en anbringelse.

Akutinstitutionen er i sin art ikke-specialiseret. Dette giver institutionen grundlag for at handle med stor fleksibilitet.

Allerede nu råder akutinstitutionerne tilsammen over metoder og indsatser som enkeltanbringelser, afrusning, placering eksternt, akutte og planlagte familietiltag samt udredning.

Fra akutområdet tegner der for et perspektiv til en mere helhedsorienteret indsats før, under og efter akutanbringelser med udgangspunkt i de kompetence- og ressourcemæssige muligheder, som centerdannelse åbner.

Dette bestyrkes af, at en ikke ringe del af akutanbringelserne på børneområdet faktisk resulterer i en hjemgivelse med reintegration i 'almensamfundets institutioner', forstået som barnet familie, skole, daginstitutionen, fritidsaktiviteter. Institutionens indsats sammen med indsatser styret af socialcentrets børne-familieteam resulterer i, at der tilrettelægges en støtte, der i højere grad styrker barnet/ den unge og familiens fremtidige udviklingsmuligheder.

Samtidig er inddragelse af barnet/ den unge og forældrene faktisk fortsat en udfordring og samtidig en væsentlige forudsætning for succes, ligesom ønsket er at sikre udvikling, videndeling og samarbejde med det kommende børne-familiecenter og byens børne-familieteams.

Venlig hilsen

Bente Nielsen
Centerleder Frederiksholm

Forældrelandsforeningen (FBU)
Generelle bemærkninger
FBU finder generelt udkastet til rammeplan for klar og dækkende. Beskrivelserne – også vedrørende "forandringsteori" er tydelige og forståelige.

FBU har nogle enkelte – for os – meget centrale gennemgående kommentarer:

Børn og forældre som primære samarbejdspartnere
I det sociale arbejde skal borgeren være i centrum, både fordi vores aktuelle lovgivning understreger det princip men allermest fordi den offentlige indsats har størst mulighed for at blive betydningsfuld og gøre en forskel, hvis den planlægges og gennemføres sammen med og i fuld forståelse med det enkelte menneske / den enkelte familie. I FBU udtrykker vi det på den måde, at det er borgeren, der skal "lave arbejdet", udvikle sig, forandre sig – støttet af en offentlig indsats.

Rammeplanen dækker hele området for støtte til udsatte børn og unge og deres familier. I denne samlede gruppe vil der være børn og unge, som er eller bliver tvangsfjernet, ligesom der vil være børn og unge, der uden forældrenes samtykke får andre støttende foranstaltninger efter serviceloven, mens de bor hjemme. Men det er en meget lille gruppe af det samlede antal børn og deres familier, måske højst 2 – 4 %.

Derfor vil vi anbefale, at det både i udkastet til rammeplanen og i det videre planlæggende arbejde tydeligt fremgår, at barn, forældre (og netværk) er i centrum for indsatsen og systematisk omtales som den første part i indsatsen, før de professionelle samarbejdspartnere og aktører. Det vil give en tydelig signalværdi og være et vigtigt grundlag for at få det videre arbejde og de konkrete indsatser tilrettelagt med børn og familier i centrum – og som primære samarbejdspartnere. Til jeres orientering og evt. inspiration vedlægger vi et eksemplar af bogen: "Forældreinddragelse – til barnets bedste" som i flere kapitler beskriver og konkretiserer, hvordan (børn og) forældre kan blive primære samarbejdspartnere i hele processen fra 1. kontakt

Behov for tid nok
I den forbindelse er det også nødvendigt at pege på, at både inddragelse af børn og forældre samt netværk samt det professionelle tværfaglige samarbejde er en tidskrævende proces, en proces, der må arbejdes på at skaffe plads til.

Både inddragelse af barn og forældre og netværk samt det tværfaglige samarbejde er vigtige forudsætninger for at indsats skal lykkes. Familierådgiverne er nødt til at have tid til dette arbejde !

Inddragelse af brugere i det generelle udviklingsarbejde
FBU vil opfordre Københavns Kommune til at overveje, hvordan dem, som indsatsen rettes mod, på det generelle plan kan blive inddraget i udviklingen af indsats og forbedring af kvaliteten. Hvordan kan børn, unge, forældre i målgruppen for rammeplanen samt deres netværk inddrages med deres erfaringer til gavn for den generelle udvikling?

FBU har som led i projekt under KABU erfaringer med at inddrage forældre og børn i udvikling af arbejdet på en døgninstitution og af en kommunes myndighedsarbejde. Børn og særligt forældre havde mange væsentlige erfaringer og bidrag.

Børnesyn: Barnets problemer eller Barnet i vanskeligheder
I rammeplanens side 2 omtales "barnets problemer". Spørgsmålet er, hvordan man i Københavns Kommune ønsker at se på børn og unge i rammeplanens målgruppe. At tale om barnets problemer signalerer, at man i sin tilgang kan komme til at fokusere på barnet som "den udpegede" og barnet som den, indsatsen skal rettes mod. At tale om et barn i vanskeligheder signalerer, at man både har fokus på barnet selv og dets omgivelser (omgivelser, som både er hjemmet og de arenaer, hvor barnet i øvrigt færdes). Det signalerer, at man skal se på "hele" barnets og dets omgivelser og rette sig indsats på alle de områder / arenaer, hvor vanskelighederne opstår eller kommer til udtryk. Som det måtte fremgå anbefaler FBU, at man på dette område taler om "barnet i vanskeligheder."

Stabilitet og kontinuitet i personalet, særligt i myndighedsarbejdet
Støtten til udsatte børn, unge og deres familier skal være med til at skabe stabilitet og kontinuitet i børns liv. Forskning peger mange steder på, at en væsentlig forudsætning for at opnå stabilitet og kontinuitet omkring f.eks. anbragte børn er at der er stabilitet og kontinuitet i "sagsbehandlerleddet".

FBU anbefaler derfor, at de børe være en del af rammeplanen, at man skal arbejde på at sikre / understøtte både høj faglighed samt stabilitet og kontinuitet hos personalet på området, helt særligt børne- og familiesagsbehandlerne, som centrale nøglepersoner for de børn, unge og familier, hvor der skal udarbejdes en § 50 – undersøgelse og evt. iværksættes støtteforanstaltninger efter servicelovens regler.

Efterværn
FBU savner det meget vigtige fokusområde: efterværn for unge, over hvem der er iværksat støttende foranstaltninger frem til det 18 år. Hvor er de blevet af? Det samme kunne vi måske sige om støtte til barnet og familien ved hjemgivelse fra anbringelse i barneårene. Begge dele er meget vigtige indsatsområder!

Konkrete bemærkninger

Side 3
Vi finder, at ordet "mistanke" kan opfattes som et negativt ord – lovgivningen siger "hvis det må antages" – en langt blødere, imødekommende formulering.

"Den pågældende familie" – Serviceloven fokuserer på børn, unge og deres familie. Det man vel skal efter lovgivningen er at undersøge barnets eller den unges forhold og afdække ressourcer og problemer hos barnet, familien og netværket.

I afsnittet om undersøgelser mangler vi en fremhævelse af, at undersøgelsen skal udarbejdes i samarbejde med barnet og familien (hvis det overhovedet er muligt). FBU finder det vigtigt, at det formelle samtykke søges indhentet, og lægger samtidig stor vægt på, at undersøgelsen gøres til en fælles proces der i bedste fald kan føre frem til fælles løsninger til gavn for barnet. Gennem denne fælles proces lægges grundlaget for det videre samarbejdet med barnet, den unge og familien.

(Er grundigt beskrevet i bogen "Forældreinddragelse….")

Barn, ung og forældre bør også i teksten fremhæves som centrale for arbejdet og processen i arbejdet.

Side 7
FBU er uforstående overfor målet om at "anbringe flere børn tidligere". Anbringer Københavns Kommune i dag børn og unge "erkendt" for sent, eller hvad bygger man dette mål på. FBU finder ikke umiddelbart, at der er forskningsmæssigt belæg for at sige generelt, at børn burde have været anbragt tidligere.

"I højere grad at anvende netværks- og familiepleje" er også et beskrevet mål. FBU vil i den forbindelse pege på, at der er behov for en helt særlig støtte omkring særligt slægtsplejeanbringelser – en støtte, som i dag lader en del tilbage at ønske. Her er brug for særlig opmærksomhed på at udvikle den nødvendige støttende indsats til alle dele af familien.

Side 8
"bedre myndighedsarbejde" – et rigtig vigtigt udviklingspunkt set med FBU´s øjne, både fagligt og med stabilitet i ansættelserne.

Øverst side 9
Et meget vigtigt fokusområde. Måske kan I hente inspiration i bogen

”Forældreinddragelse……”

Side 10, øverst
FBU foreslår, at Københavns Kommune får skærpet opmærksomhed og handling på, hvilken betydning forældrenes levevilkår i bred forstand har for børn og unge – og fokus på indsatser til at støtte og afhjælpe forældrenes forhold – uddannelse, beskæftigelse, fattigdom, fysiske eller psykiske sygdomme, misbrug m.v. – høj grad af udsathed (marginalisering).

Der er i høj rad behov for indsats her på tværs af lovgivnings – og forvaltningsområder. Indsatser, som i sig selv som afledte virkninger vil fremme mulighederne for barnets udvikling

Dette fokus savner vi som en del af samlet rammeplan – der er nødvendigt for disse familier og deres børn, at indsatsen kommer på flere niveauer, bliver bredspektret og længerevarende – se SFI´s 2 forløbsundersøgelser vedrørende anbragte børn.

FBU savner omtale af servicelovens bestemmelse i § 11 om, at kommunen skal tilbyde åben anonym familieorienteret rådgivning – uden registrering – uden sag. Hvilken plads har det? eller skal måske ikke være i denne plan…?

Side 12
Kulturel udvikling – udvikling af redskaber – kunne også gælde selve undersøgelsen: hvordan kan undersøgelser tilrettelægges sammen med familien med størst mulig inddragelse af barn, forældre og netværk?

Side 13
Myndighedsarbejdet – valg af indsats ”for” borgeren – hvorfor ikke ”sammen med”, for hvis borgerne ikke ønsker indsatsen, vil den generelt ikke føre til noget…. (naturligvis bortset fra de få situationer, hvor man vælger – af hensyn til barnet eller den unge – at se bort fra samtykke).

Side 14 - 15
Det er vel ikke er mål i sig selv at overholde tidsfrister. Tidsfrister skal selvfølgelig overholdes, men servicelovens tidsfrister er minimumskrav. FBU kunne snarere ønske sig formuleringer om f.eks. at gennemføre undersøgelser på kortest mulig tid og evt. sætte akutte foranstaltninger i værk mens undersøgelsen gennemføres.

Høj kvalitet er ikke i sig selv overholdelse af tidsfristen – men det er klart, at overholdelse af regler og love, herunder tidsfrister – som minimumskrav - understøtter børn og forældres oplevelse af retssikkerhed.

Det er i sig selv anerkendende og respektfuldt overfor dem, det drejer sig om, at overholde lovgivningen.

FBU kunne ønske sig, at der blev sat særligt fokus på høj faglighed som mål med minimumskravene som laveste mål, ikke højeste…, som det kan komme til at virke her.

"Go´ forvaltningsskik" kunne også omtales helt overordnet.

Og igen formelle lovkrav skal overholdes – ikke fordi loven siger det alene, men fordi det er med til at få indsatsen til at virke.

Side 16 – nederst
Klager er måleligt, men en "kedelig" indikator. FBU er i tvivl om, hvad man i realiteten kan få belyst med dette målepunkt. Der er utallige faktorer, som spiller ind overfor om borgere klager over sagsbehandling og afgørelser.

Side 18
Samarbejde med barn, ung, familie og netværk burde have en direkte plads inde i den skematiske forandringsteori.

Også her er det vigtigt at have forældrenes "brede" livssituation for øje og opmærksom på støtte til udvikling og forandring af denne, både for forældrene og for familien som helhed.

Side 19, 2. halvdel
"aktører omkring barnet" FBU savner også her, at barnet selv og forældrene får deres helt centrale plads i arbejdet som primære samarbejdspartnere. Det er jo hos dem "forandringsarbejdet" skal laves, støttet af fagpersoner.

Side 20, midt
I omtalen af specialreformen savner FBU ligesom på side 19, at fokus på inddragelse af barn og forældre samt netværk bliver "highlightet" som det første tema – før alle de "professionelle fokuspunkter. …"ved at have fokus på familien" bør måske omtales allerførst.

Side 22
Er der ikke børn i gruppen af uroskabende unge?

Side 24
Screeninger – hvad kan det betyde helt konkret? Hvad er screeninger i forhold til konkrete undersøgelser? Hvordan er det med screeninger og borgernes retssikkerhed?

Side 26
”påtager sig ansvaret for barnets liv” Det er vel et udsagn med mange modifikationer. Forældre har forældremyndighed over deres anbragte børn og det er flere steder i Vejledningen om særlig støtte grundigt beskrevet, hvordan kommunen skal søge at tilrettelægge anbringelsesindsatsen i samarbejde med barnet og forældrene.

Ansvaret skal varetages i fællesskab med forældrene – og kun i de situationer, hvor kommune og forældre ikke kan blive enige og hvor betingelserne i § 69,stk. 2 er opfyldt, kan kommunen alene træffe beslutninger.

For FBU er denne bestemmelse meget central – men udkastet til rammeplanen beskriver på dette punkt tydeligt det, som forældre med anbragte børn ofte oplever, nemlig at deres forældremyndighed ikke bliver respekteret. Kommuner træffer ofte mange beslutninger uden at spørge forældre og man kan nå rem til en beslutning i fællesskab.

Side 27
Også i denne forandringsteori vil FBU pege på, at inddragelse af forældre og børn bør have en særlig blok i diagrammet.

Side 28
Sammenbrud i anbringelserne – FBU´s erfaringer peger på, at manglende anerkendelse og inddragelse af familien og konfliktfyldte forhold mellem anbringelsessted og forældre / familie, som der ikke tages initiativer til at søge løst, ofte er medvirkende faktorer til sammenbrud i anbringelserne.

OBS: Projekt samarbejdssamtaler, udviklet af Døgnplejeformidlingen i Hillerød, nu en del af FABU, Jyllingevej i Vanløse.

OBS: anvendelse af Familierådslagning, generelt og helt særligt ved slægts og netværks-anbringelser.

FBU stiller sig meget gerne til rådighed for det videre arbejde.

Med venlig hilsen

Alice Sørensen
Landsformand / socialrådgiver

Lene Jørgensen
Landssekretær

Karin Kildedal
Kommentarer til Københavns Kommunes Rammeplan.

Generelt er min vurdering af rammeplanen, at der er mange konstruktive tanker og ideer i den strategi, der er beskrevet. Jeg går ud fra, at planen er overordnet, og dermed også, at det er meningen, at nogle af de grundlæggende ideer og tanker skal uddybes. Jeg vil i det følgende knytte nogle kommentarer til hvad jeg tænker i den anledning.

For a skabe kvalitet i det sociale arbejde og opnå målene, skal tre ting være drøftet:

- Rammer for det sociale arbejdet – det vil sige tilstrækkeligt operationelle mål og ressourcer til at føre intentionerne ud i livet. Jeg kan ikke se af planen, om der er taget højde for det – men vil i øvrigt ikke kommentere yderligere på det
- Kvalitet kræver et fælles fagligt fundament – (se nedenfor)
- Kvalitet kan sikres gennem ledelse af det faglige fundament

Kvalitet i det sociale arbejde
Det fremgår på mange måder, at man ønsker at udvikle socialt arbejde af høj kvalitet – Jeg kunne godt tænke mig, at det blev udfoldet og defineret, hvad der skal forstås ved høj kvalitet i socialt arbejde. Det samme bliver f.eks. formuleret om § 50 undersøgelser: Rettidige & 50 undersøgelser af "høj kvalitet" – hvad forstår Kommunen ved høj kvalitet i en § 50 undersøgelse?

Det fremgår at en del af "høj kvalitet" er, at der skal lægges vægt på at arbejdet i højere grad skal være videns - og evidensbaseret. Det står klart, at man vil satse på at anvende metoder, der menes at være velafprøvet (Multisystemisk terapi – MultifunC osv.) – og i øvrigt at anvende "den aktuelt bedste viden om hvad virker" (s.11).

Ind imellem bliver det lidt svært med det "virkningsbegreb" – fordi ikke alle elementer i socialt arbejde kan kobles sammen med en målbar virkning. Isæt ikke på myndighedsområdet, som er en kompliceret gesjæft med rigtig mange elementer, der ikke uden videre kan indfanges af én teori/metode. En kvalificeret § 50 undersøgelse f.eks. har en høj kvalitet, hvis rådgiveren formår at arbejde på en sådan måde, at der sættes lære- og erkendelsesprocesser i gang i familien under undersøgelsen – sådan som det også er tænkt i loven – Det betyder f.eks. at familien får mere erkendelse af egne problemer og ressourcer, og det kan betyde at familien alene af den grund får det bedre og bliver mere motiveret til at være delagtig i valg af foranstaltning, som igen kan betyde, at familien tager bedre mod indsatsen. En sådan lærerig proces er i høj grad også kvalitet i socialt arbejde, men det er svært at måle på i rammen "virker", fordi det handler om noget så kompliceret

som lære- og erkendelsesprocesser. Den viden, der er brug for her, er viden om lære- og erkendelsesprocesser, og hvordan man arbejder med det. Det er ikke "evident viden" i den forstand, at man kan måde om det "virker" – men alligevel kan det godt være den bedste viden vi har lige nu om voksnes læreprocesser.

Med udgangspunk i ovenstående eksempel mangler der i forhold til "Forandringsteorierne" at udvikle og beskrive de *faglige strategier*, der skal føre frem til forandringen (virkning på kort og lang sigt) For eks. står der side. 31 om bedre myndighedsarbejde: en "insisterende indsats" – Hvordan insisterende? og hvilke teorier om unges udviklings- og læreprocesser skal ligge til grund for dem? – Senere står at børn og unge får en "systematisk sagsbehandling af høj kvalitet" – Hvilke teorier om børn skal danne grundlag for den kvalitet, og hvad skal den bestå af? Der kan jo kun blive tale om en positiv årsag – virkning – hvis det grundlag, der arbejdes på, er de nyeste teorier omsat til arbejdsmodeller på det konkrete område.

Der bliver talt om "metoder" – jeg er skeptisk i forhold til "metoder" – men går mere ind for modeller: forstået som "en komprimeret teori". Metoder har en tendens til at gøre det sociale arbejde for instrumentelt. Nu spørger jeg om det – så om det – etc.

En strategi for et kvalificeret fagligt arbejde skal således bygge på flere lag af viden – hvoraf noget af den viden ikke kan måles i form af "virkning". Det er uklart for mig, om der indgår en strategi for hvordan den faglige viden skal opkvalificeres – og det er uklart for mig om det er det, der menes med: "Udvikling af forandringsteorier for indsatser og leverandører" (side 4 i PIXI-udgaven) – altså om der med "forandringsteorier" menes faglige teorier/strategier. Som socialfaglig person kunne jeg have glæde af, at socialfaglighed (teorier, modeller og metoder) placeres i forhold til begrebet forandringsteorier inde i modellerne på klar måde.

Faglig ledelse

Hvis intentionerne i denne plan skal lykkes – ville det være en god ide at lægge rigtig meget vægt på faglig ledelse – altså at "faget" bliver ledet. Det kræver faglige ledere, der har styr på det videns/teorigrundlag (faget) der skal udvikles og anvendes og har kompetencer i at lede faglige processer i de respektive grupper.

Faglig ledelse er desværre ikke en uddannelse eller et fag i sig selv – (det burde det være) – men i så stor en kommune kunne man måske satse på at etablere et uddannelsesforløb for de faglige ledere. Hvis man skal lede faget: så må der være en fælles opfattelse af hvad "faget" består af, og hvilken viden – teori der ligger til grund for arbejdet. Der er jo et godt eksempel fra KIA-projektet, hvor det er blevet nemmere

at lede faget på mange af institutionerne, fordi der er truffet fælles beslutninger om såvel et etisk – som et teoretisk grundlag og også beslutninger om måder at omsætte dette til praksis. I det hele taget, er det vel nemmere at arbejde med kvaliteten på leverandørsiden (Institutionerne) fordi de har arbejdet med at vidensfundere deres praksis gennem KIA-projektet. Sådan som jeg har forstået, er det myndighedsdelen der først og fremmest står for nu.

Som I måske ved, var det også et af resultaterne af det aktionsforskningsprojekt jeg pt. driver i Århus, at rådgiverne efterlyste et fælles vidensgrundlag[6] Det skal vi (kommunen og jeg i samarbejde) så i gang med nu – og til sommer ligger der en rapport om, hvordan vi har arbejdet med at finde det – og hvordan vi ser ud. Den kan måske til den tid inspirere.

Men overordnet synes jeg det er en spændende rammeplan – og jeg glæder mig til at følge de videre bestræbelser på at få den ført ud i livet.

Karin

[6]http://www.aarhuskommune.dk/portal/organisation/sociale_forhold_og_beskaeftigelse/socialforvaltningen/undersoegelser